

Atitudini

Octombrie – Noiembrie 2019. Evenimentele noastre!

de Gelu Nicolae Ionescu

Octombrie-Noiembrie. Cea de-a șaptesprezecea ediție a **Concursului Național de Poezie „Julia Hasdeu”** – proiect cultural dedicat liceenilor (cursuri de zi) din România. Organizator: Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești. An de an, acest concurs s-a bucurat de interesul tinerilor talentați. Festivitatea de premiere are loc la Câmpina, la Muzeul Memorial „B.P. Hasdeu.” În cadrul excursiei culturale oferite de organizatori, tinerii poeți au șansa de a descoperi una dintre cele mai interesante construcții și de a afla informații despre istoria familiei Hasdeu. Menționez excelența colaborare dintre noi și muzeul câmpinean, cu mulțumirile datorate! Anul acesta, festivitatea de premiere va avea loc pe data de 11 noiembrie, cu începere de la ora 12.00.

*

29 octombrie. Serata Atitudini și deschiderea anului universitar 2019-2020 al **Universității Populare „Dimitrie Gusti”**. Organizator: Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești. Locație: Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus”. Ora de

începere: 17.00. Fără îndoială, în contextul creșterii nevoii de informare a omului modern – în fond, cine mai poate azi să aibă o viață socială solidă fără să aibă cel puțin cunoștințe generale contabilești, juridice, informatice, istorice, administrative, medicale, științifice? – Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești acordă, prin susținerea activității acestei universități populare, importanța cuvenită educației nonformale, educației permanente. Astfel, în cadrul cursurilor și cercurilor desfășurate în cea mai destinsă și nonformală atmosferă, profesorii colaboratori aduc ploieștenilor de toate vârstele informația de care au atâta nevoie. Menționez că intrarea este liberă și că cei care vor alege să vină vor asista și la o serată binefăcătoare sufletului iubitor de artă, cu teatru, muzică și literatură, dar și la vernisajul expoziției cu lucrările realizate în cadrul ediției a XIII-a a **Taberei Internaționale de Pictură „Dan Platon”**. Mulțumesc pentru colaborarea excepțională colectivului **Muzeul Județean de Artă Prahova „Ion Ionescu-Quintus”!** Veniți, fiindcă aveți ce vedea și auzi! În cadrul evenimentului se lansează o colecție de excepție: Poeți cu Atitudini!

*

1-2 noiembrie. Festivalul-Concurs Național de Interpretare a Muzicii Populare Românești „Emilia Comișel”, ediția I.

Organizator: Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești. Locații: (1 nov.) Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești și (2 nov.) Filarmonica „Paul Constantinescu” Ploiești. **Onorând memoria extraordinarei etnologue Emilia Comișel**, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești continuă, astfel, cele două concursuri dedicate promovării tinerilor soliști vocali și instrumentiști, desfășurate până anul trecut sub titulatura *Cunună de cântec prahovean*, a adăugat un colocviu și a creat prima ediție a unui festival care poartă numele unui cetățean de onoare al Ploieștii. Acest festival beneficiază de sprijinul doamnei Irina Dragnea Comișel, fiica Emiliei Comișel, al Filarmonicii „Paul Constantinescu” Ploiești și al Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești. Mulțumim partenerilor noștri pentru implicare! Invitatul special al acestei ediții este îndrăgitul interpret de muzică populară Constantin Eceanu. Un eveniment care nu trebuie ratat!

E frumos să fii cronicar când ai de transmis întâmplări frumoase, încât cronică ta seamănă destul de bine cu o poveste... De reținut că intrarea este liberă! Dacă doriți informații suplimentare, puteți accesa site: www.casadecultura.ro, pagina de Facebook: Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești.

O toamnă mai frumoasă ca nicio altă!

DESPRE NOI:

Publicație editată de: Primăria Municipiului Ploiești și Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești

Fondator principal și redactor coordonator: Gelu Nicolae Ionescu

Cofondator: Ion Stratan

Redacția: Constantin Dobrescu, Traian D. Lazăr, Ion Bălu, Gabriela Teodorescu, Mădălina Paula Ștefan, Iulia Dragomir, Ion Șt. Baicu, Elena Trifan, Constantin Marin

Adresa: Piața Eroilor nr. 1A, Ploiești

e-mail: gelunionescu@yahoo.com
revistaculturala@casadecultura.ro

tel./fax: 0244/578 148
0725 893 134

ISSN: 1584 - 0832

Layout & DTP: Mariana Dăscălache
Responsabilitatea morală și juridică asupra afirmațiilor făcute revine autorilor.

Coperta 1-4:

Festivalul Castanilor

Tipărire: S.C. Seladocom S.R.L., Brăila

Cultură și știință

de Eugen Simion

Am fost invitat mai zilele trecute la Iași ca să vorbesc profesorilor și studenților de la Universitatea de Științe Tehnice „Asachi” din localitate. O universitate mare, cunoscută în toată Moldova de dincoace și dincolo de Prut, frecventată – după cum am aflat – de 15.000 de studenți. Este, în bună parte, opera Profesorului Cristofor Simionescu, om de știință reputat, academician, fost rector, dacă am înțeles bine, aproape două decenii. El a construit acest impunător campus universitar și tot el a extins învățământul tehnic în elegiaca Moldova, prețuită mai mult – în imaginația noastră valahă – pentru poezia și proza ei decât pentru

iscușința și știința sa în sfera științelor exacte. Iată că ea prezintă surprize – și nu de azi și de ieri, ci de mult timp. Invitat, cum zic, să țin o conferință în acest cadru sobru (cadrul, repet, științelor exacte), m-am întrebat, evident, ce pot să le spun eu, om de litere, acestor oameni învățați, deprinși cu microscopul electronic. Și, după ce am reflectat bine, m-am gândit că n-ar fi rău să le spun ceea ce cred chiar despre relația dintre aceste două discipline care, în mentalitatea comună, se împacă precum apa cu focul. Pe de o parte, așadar, se află Poetul – reprezentant tradițional al umanoarelor –, pe cealaltă – Matematicianul sau Inginerul, reprezentând științele exacte sau, în limbajul de azi al comunității europene – științele tari.

Cum se împacă ei în societatea cunoașterii sau societatea informațională –, cum o numesc sociologii și antropologii de azi? Nu se împacă deloc bine, spun spiritele conservatoare, continuatori ai tradiției clasice. Ba se împacă destul de bine și, mai mult, sunt condamnați să lucreze împreună, spun alții, pentru că filosofia nu se mai poate face fără matematică și nici matematicile nu pot face abstracție – în societatea postmodernă – de disciplinele spiritului.

Argumentele mai puternice vin din partea oamenilor de știință care pot avea acces mai ușor la literatură și, în genere, la artă, pe când literații, artiștii, filosofii (într-un cuvânt: umaniștii) înțeleg greu secretele fizicii sau ale chimiei, accesibile – în zona lor de profunzime – numai specialiștilor... Dilemă tradițională. Și, totuși, ideea că cele două discipline se pot întâlni și, mai ales, că ele nu trebuie să se ocolească și să se excludă, principial, circulă în postmodernitatea noastră. O postmodernitate care are ca tip reprezentativ (forma mentis) pe omul de știință. Lumea medievală a avut, ca modele, Cavalerul și Monahul (adică luptătorul și misticul). Renașterea a impus pe omul cunoașterii (călătorul, spiritul care vrea să se despartă de scolastica și întunericul Evului-Mediu), Epoca Romantică a propulsat, în imaginarul colectiv, pe ceea ce filosofii numeau omul bolnav de incompletitudine, adică spiritul visător, mesianic, pe scurt: Poetul... Epoca noastră (epoca internetului) are, ca exponent pe omul științelor exacte. Matematicianul a luat locul Poetului.

Dacă este așa – și se pare că este întocmai așa – ce-i de făcut? De făcut nu-i decât să-i împăcăm, arătându-le că nu pot fi, în branșa lor, oameni deplini dacă se consideră nu ca doi fași buni, ci ca doi frați ce se dușmănesc precum Cain cu Abel. Putem aduce câteva încercări de conciliere teoretică. Heidegger spune spre sfârșitul vieții sale că filosofia va sfârși în cibernetică; Noica al nostru s-a apucat

să învețe matematici după ce publicase primele studii de filosofie. Și-a dat seama că, fără această știință pură, filosofia plutește în aproximații. Cu alte cuvinte, metafizica are nevoie de fizică. Teologii încearcă, în ultimele decenii, să justifice existența lui Dumnezeu prin fizica cuantică. Nu știu dacă au reușit sau vor reuși până la capăt, dar gândirea teologilor moderni merge în această direcție. Am la îndemână un exemplu și mai elocvent: Paul Valéry, după ce a publicat *Monsieur Teste*, a părăsit literatura și estetica pentru a învăța, timp de 17 ani, matematica și fizica. În fine, algebristul notoriu Dan Barbilian nu l-a împiedicat pe dublul său, Ion Barbu, să scrie poemele ermetizante din *Joc secund*, acela ce i-a adus reputația de mare poet. Și atunci?

În imaginația mea, Poetul nu trebuie să ia locul Matematicianului sau Inginerului, și nici invers. Ei sunt ca două brațe ale aceluiași trup și, pentru ca trupul să fi frumos, nu trebuie să-și piardă niciunul. Numai împreună

trupul este împlinit și spiritul este deplin. Mai direct spus: fizicianul sau chimistul, biologul, ciberneticianul – trebuie să citească poemele lui Eminescu, Arghezi sau Nichita Stănescu, pentru a-și educa și cultiva spiritul, iar omul de litere – pentru a fi un spirit armonios – trebuie să aibă grijă ca trupul imaginației sale să nu-și piardă celălalt braț. Brațul care-i asigură unitatea și frumusețea și îi facilitează accesul la cunoașterea universului.

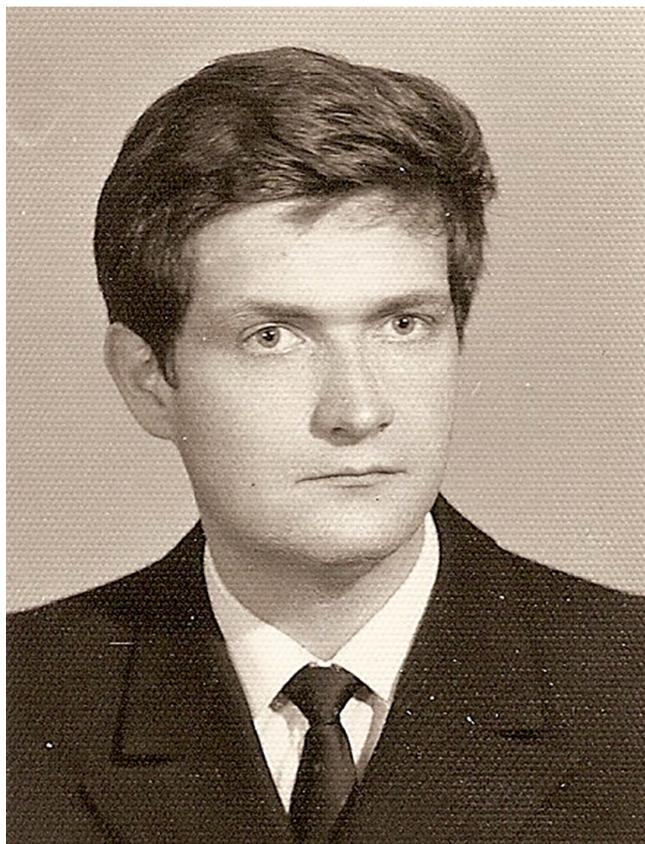
Dacă imaginea trupului vi se pare prea prozaică, imaginați-vă, atunci, că omul cu spiritul deplin, în stare să cunoască lumea în toate profunzimile și frumusețile ei, este ca o anforă de preț, ajunsă în modernitatea noastră, tocmai din epoca vechilor greci. Pentru a ne da sugestia de perfecțiune și armonie, geometria ei trebuie să fie neștirbită, începând prin a avea două toarte. Așa mi se pare mie, om de litere, că trebuie să arate cultura și știința: ca două brațe ale spiritului, ca două toarte ale unei amfore grecești.

Tentativă de castrare

de Alex Ștefănescu

În timpul facultății, prin 1968, am hotărât să mă castrez. Aveam ca model trei tineri actori polonezi, despre care citisem într-o revistă franțuzească că, dornici să ajungă mari actori, își extirpaseră testiculele. Făceau parte (împreună cu trei actrițe de vârsta lor) din aceeași trupă de teatru și pierdeau mereu timpul cu aventuri amoroase, cu scene de gelozie și cu despărțiri devastatoare. Doreau să se elibereze de această furie erotică a vârstei și să se ocupe exclusiv de teatru ca să poată ajunge la performanțe artistice.

Exact așa gândeam și eu. Eram la vârsta când dorința de a face dragoste mă chinuia neconținut. În zadar consideram literatura religia mea, dacă simpla trecere a unei femei cu fustă scurtă prin preajmă mă zăpăcea și mă făcea să nu mă mai gândesc decât la picioarele ei. Am făcut odată și 450 de kilometri cu trenul

ca să văd, timp de trei sferturi de oră, pe peronul gării, o fostă colegă de liceu, să mă sărut disperat cu ea, pentru ca apoi să iau trenul în sens invers. Altădată, am coborât de la o cabană din munți, pe jos, prin zăpadă împreună cu o studentă de la altă facultate, pe care o cunoscusem la acea cabană. Fiecare dintre noi făcea parte dintr-un grup de prieteni, pe care însă i-am abandonat ca să rămânem singuri. Ne îndrăgostiserăm la prima vedere, așa ne plăcea să credem, deși era la mijloc, probabil, doar o ardoare sexuală. Coborând pantă după pantă, prin nămeți, am ajuns la o stână părăsită și, în adăpostul precar, construit din bârne cu rărituri între ele, fata s-a dezbrăcat complet și s-a întins pe spate pe dușumeaua acoperită de zăpada viscolită. Frumusețea aceluia moment mă urmărea când citeam o carte la bibliotecă și nu mă lăsa să înțeleg textul.

Am hotărât, deci să mă castrez, ca să mă pot dedica în exclusivitate literaturii. Nu m-am sfătuit cu nimeni, știam că nimeni nu m-ar fi înțeles. M-am dus la un prieten al meu, student la Medicină, ca să-i cer informații. El m-a pus în legătură cu un faimos chirurg, care era și profesorul lui. Chirurgul mi-a explicat că operația este foarte simplă (o poate face și un măcelar care jugănește porci), dar că este... interzisă din punct de vedere legal, reprezentând o mutilare. Mi-a dat însă numele unui cunoscut al lui care, pentru bani, m-ar fi castrat.

L-am căutat, dar am aflat că fusese arestat, pentru intreruperi ilegale de sarcină. Au mai trecut câteva luni, am fost în vacanța de vară la Suceava, m-am întors la București, bronzat și fremătând de un surplus de energie, și am reînceput căutarea cuiva care să mă elibereze de nenorocitele de testicule. Încercam să scriu noaptea, când colegii mei din căminul studentesc dormeau, fumam multe țigări, dar dorința de a face sex, iradiind din scrot și reverberând sublim-inoportun în conștiință, avea o intensitate paroxistică și nu mă lăsa să construiesc nici măcar o frază. M-am întrebat la un moment dat dacă n-aș putea să-mi fac operația singur, dar, amintindu-mi cât de mult doare acel loc, chiar și la o lovitură ușoară, am renunțat.

(imagine preluată de pe net)

Încă încercam să găsec o soluție când mi-a căzut în mână o altă revistă franțuzească, mai nouă, din care am aflat ceva senzațional: că tinerii actori polonezi care se castraseră pierduseră, după intervenția chirurgicală, orice interes față de teatru. Că decăzuseră complet ca actori și că renunțaseră să mai joace, iar trupa lor se destrămasă.

M-au trecut fiori. Exact așa aș fi fi pățit și eu! I-am mulțumit în gând lui Ceaușescu că impusese restricții atât de severe în practica medicală.

Apoi, după trecerea multor ani de la acel episod din viața mea – aproximativ cincizeci – bătrânețea m-a castrat lin și fără durere. Nu complet, dar aproape complet. De unde rezultă că nicio dorință a unui om nu rămâne neîmplinită.

Literatura n-are de câștigat din stingerea pasiunii sexuale. Constantin Noica mulțumea bătrâneții pentru că l-a eliberat de turbulențele erotice care nu-l lăsau să se ocupe în liniște de filosofie. Cu filosofia nu știu cum e, dar de literatură știu sigur că nu poate lua ființă fără electricitatea dragostea. Totul e să reușești să captezi această electricitate, să o folosești pentru creație, nu să te lași curentat de ea.

GALERIA MARILOR EPIGRAMIȘTI

de Constantin Tudorache

GHEORGHE PENCIU (IX)

(12.01.1926-02.04.2011)

În căutarea unui loc de muncă(Fragment din cartea *Candidați pentru eternitate*)

Continuare din numărul trecut

După cei opt ani de închisoare, Gheorghe Penciu, cu greu, și-a găsit un loc de muncă. A stat în libertate doi ani, iar în 1958 a fost arestat din nou și trimis la închisoarea Aiud, unde a stat încă șase ani, până în 1964.

*

Printre scrierile lui Gheorghe Penciu, o carte savuroasă este cea intitulată „Popasuri umoristice”. Cartea are un „Cuvânt înainte” de Radu Cârneci, din care am selecționat următoarele fraze: „În una din *Cronicile optimistului*, G. Călinescu spunea că există o categorie de publiciști-scriitori care fac sarea și piperul *literaturii cotidianului*, dându-i un chip agreabil, cu un anume farmec ce vine din observarea jur-împrejurului și redarea cu har a întâmplărilor relatate. Fiind de acord cu zicerea marelui critic, aș adăuga că, de obicei, acești *povestitori*, pe lângă talent, au și un anume discernământ care-i ajută să separe, din noianul de fapte, esențialul, semnificativul, care definește ceva din contextul vieții obișnuite. Dacă aceste *însemnări literare* conțin și un procent de umor bine injectat subiectelor în cauză, acestea devin nu numai atractive la lectură, dar și educative, în sensul optimizării stărilor sufletești ale cititorului de azi. Domnul *Gheorghe Penciu* se înscrie acestei categorii de prozatori înzestrați, care se apleacă asupra unor asemenea întâmplări, povestindu-le cu un ton plăcut, fără a se da la comentarii, lăsându-i pe cititorii săi să concluzioneze. Este atitudinea cea potrivită care asigură libertatea de a gândi a celor ce vor răsfoi „Popasuri umoristice”.

*

Din această carte, „Popasuri umoristice”, voi reda câteva povestiri.

La catafalcul „Porcului”

Trăia cândva, pe vremuri, un ministru liberal, pe care clasa politică, din acele timpuri îl poreclise Constantinescu „Porcu”, datorită tupeului fantastic cu subordonații, dar, mai ales, cu marii afaceriști care intrau în contact cu el. Era Ministrul Agriculturii și al Domeniilor, dar, datorită lăcomiei lui proverbiale, i se mai spunea Ministrul Ab(Domeniilor), după gabaritul abdomenului său greu de comparat. Într-o zi, o delegație de pădurari și brigadieri silvici se prezentară în audiență la marele „Pontif”, spunându-i că au salariile mici, că le mor copiii de foame și că ar fi cazul să le mărească și lor bruma de leafă, cât de cât. –Cam mici! Se arătă indignat marele „Mecena”, ridicând o sprânceană ca o mumie egipteană. Ei, asta n-am știut-o! Vă trag pe sfoară șefii voștri! Duceți-vă acasă și, luna viitoare, veți primi salariul majorat cu 19 la sută. Pădurarii și brigadierii plecaseră spre casele lor liniștiți, binecuvântând sfinții ca au un așa ministru binefăcător. Dar, culmea, luna următoare, în loc

să primească salariul majorat, îl primiră cu zece la sută mai puțin. Fiind convinși, cerberii pădurilor inepuizabile, că la mijloc e o greșeală, se prezentară din nou la ministrul în cauză, care, afișând un aer stupefiat, le spuse: „Cum? V-au diminuat salariile cu zece la sută? Mama lor de pungași! Am să le arăt eu lor. Am să-i destitui din funcții, de la Directorul General până la ultimul șef de ocol silvic. Duceți-vă acasă liniștiți! În luna următoare veți beneficia și de-o gratificație”. Păzitorii pădurilor fără sfârșit plecară acasă liniștiți, dar, în luna următoare, se pomeniră cu salariile diminuate cu 15 la sută. Indignat, marele comitet al uniformelor verzi se deplasă din nou la București fiind convins că nedreptatea le venea de undeva de sus și că ministrul nu e străin de ea. Constantinescu-Porcu le ascultă păsurile, apoi, cu un ton pe care nu îl cunoscuse, atât de dur, îi repezi: „Cum îndrăzniți să afirmați că aveți salariile mici? Parcă eu nu știu ce avantaje vă aduce această meserie? Câte căruțe de lemne vindeți pe sub mână, precum și braconajul pe care îl practicați pân păduri? Parcă eu nu știu cât furați? Chiar de v-aș tăia și ultimul leu din salariu, ați fi mulțumiți să rămâneți pădurari și brigadieri, că pădurile v-au făcut oameni și v-a crescut osânza pe burtă. Hai, plecați de-aici și să nu vă mai văd!” O altă întâmplare devenită celebră, în legătură cu aceste păduri, intră și în vizorul lui Pamfil Șeicaru, căruia i se mai spunea „Șantajul și etajul”. Într-o zi, maestrul pamfletelor, Pamfil intră în posesia unor documente de fraudă în care era implicat și Constantinescu-Porcu, care gestiona C.A.P.S.-ul (Casa Autonomă a Pădurilor Statului) și, în plină zi, îl acostă, în centrul Capitalei, spunându-i: „Domnule Ministru, sunt în posesia unor documente cât se poate de murdare, care vă privesc întru-totul, în legătură cu A.A.P-ul, dar eu sunt conciliabil, știu și când să tac. Îmi dați două milioane și fac pe mortul, îmi văd de treaba mea. Nu te-am văzut, nu m-ai văzut! Joc cinstit, fără martori sau chibiți!” Ministrul „Abdomeniilor”, care nu prea suferea de dărnicie, privindu-l o clipă, parcă cu alți ochi, îi spune: -Uite ce e, domnule Șeicaru, îți dau cinci milioane, dar să vii în fiecare zi la mine la orele 10, că am o misiune delicată pentru dumneata, dar să nu întârzi, portarul și cu secretara având ordin să vă introducă imediat la mine în birou. A doua zi, Pamfil Șeicaru, îmbrăcat la „patru ace”, se prezentă la Constantinescu-Porcu în birou. Stăpânul pădurilor mitologice, destul de lejer îmbrăcat, tocmai semna niște facturi, dar, cu un calm de zile mari îl îndemna la răbdare. La ora 10 fix, Constantinescu-Porcu se duse spre Pamfil Șeicaru, se întoarce cu spatele la el și, nedisimulând nicio jenă, își dădu pantalonii și chiloții jos, aplecându-se la 90 de grade. –Ce faceți, domnule Ministru? rosti maestrul de necontestat al pamfletului, dar este o curată mojiție! –Păi vezi, d-aia te plătesc cu cinci milioane, să vii în fiecare zi la zece să mă pupi în fund! Și acum fă-mi safteaua, că tot veniși și nu e bine ca între afaceriști să nu ne respectăm. Pamfil Șeicaru nu i-a iertat niciodată această grosolanie, și, la moartea lui Constantinescu-Porcu a publicat două pamflete, rămase

celebre: „Ultimul grohăit al porcului” și „La catafalcul porcului”. (Cazul este real, povestit de ziaristul Negel, de la „Curentul”, fost angajat al lui Pamfil Șeicaru).

*

Pătrățică

Aveam un minunat profesor de geometrie pe care seriile anterioare promoției mele îl gratificase cu porecla „Pătrățică”. Era un om bun, drept, dar se știa că la materia lui cu greu se putea copia și la toate lucrările scrise ținea să ne avertizeze: „Dacă vă prind copiind, Papa de la Roma să vină și nu vă trec!” Porecla și-o datora faptului că fiecare lecție a lui începea cu o pătrățică. Într-o zi de primăvară, când Cișmigiul, ca niciodată mi se părea mai îmbietor cu mireasma lui de liliac înflorit, îi vine ideea adeptului lui „Pitagora” să dăm extemporal. Eram la pământ. Nu știam nimic, dar, cum pe trimestrele anterioare obținusem medii liniștitoare, am rupt o coală de caiet și, mai în glumă, mai în serios, m-am pomenit însăilând următorul catren, care m-a făcut să mănânc geometria până la sfârșitul anului școlar, care bătea la ușă: *Distinsul nostru, „Pătrățică”/ E un didact controversat:/ Ne-a desenat o sferă mică/ Și-acum susține că-i pătrat!* Atras de răsul colegului meu Manea Enache, astăzi actor la Teatrul „Ion Creangă”, care trăsese cu ochiul la tot ce-am scris, discipolul lui Thales și Pitagora, îmi înhăță extemporalul și, după lectura celor patru versuri, ținu să-mi spună: „Dumneata se pare că nu ai nicio tangentă cu geometria; vei da extemporalul poate într-o zi de toamnă, când ai să fii mai puțin visător. Acum poți să pleci, dar nu uita, că nu toți bobocii se îngrașă toamna!” Toți colegii mă vedeau eliminat, tăiat, spânzurat, iar dirigintele meu nu mai prididea să mă povățuiască: „Ai scrântit-o, Panciule, n-aș vrea să fiu în pielea ta. Cred că ar fi cazul să te transferi la un alt liceu pe profilul tău, că e păcat de tinerețea ta!” Spre surprinderea generală, când, după 10 zile, au venit extemporalele, bogate în 2, 3 și 4, al meu purta următorul răspuns cu roșu: *Să-ți dovedesc că nu sunt rece,/ Poți râde Panciule, cât vrei!/ Că pentru stihuri îți dau zece/ Și-n pătrățică-ți pun un trei!*

*

Cardiopatie ischemică

(Fragment)

Prin anii 1983, apăruse în Clubul Epigramiștilor „Cincinat Pavelescu” un nou înscris la magia cuvântului: dr. Corneliu Zeana, macedonean la origine și, ca toți „țânțarii”, cu apucături preaprielnice. Aveam să aflu mai târziu că era un medic cu vechi state în materie de cardiologie și că o parte din colegii mei trecuseră prin mâinile lui la Spitalul de Urgență Floreasca, unde fuseseră tratați cu multe menajamente, ca un veritabil discipol al lui Hipocrate. Din când în când, în afară de domnițele care se topeau după el, mai cocheta și cu epigrama, obținând chiar și câteva premii, deloc de neglijat. Era un fel de mătă blândă care zgârâie rău și n-ar fi fost deloc prudent să te iei în bețe cu el. Regretatul epigramist Mircea Trifu, de două ori internat la secția lui, mi se confesa pe marginea unui pahar cu vin: „Nu știu, domnule, ce mi-a ameliorat sănătatea: medicamentele ce le ingeram, sau șireata aceea aplecare către ghimparnițele umorului”. Într-o frumoasă zi de toamnă a anului 1987, pișcat puțin de tuberculul vinurilor seci ale Ștefăneștilor

de Argeș, am încropit o epigramă la adresa descendentului lui Esculap, având curajul unui șoricel în fața pisicii: „Doctorului Corneliu Zeana, cardiolog renumit și, în timpul liber, epigramist cu prezențe facultative la club”// *Pus vârtos pe meserie/ Și mânat de-un zeu rapace,/ Zeană, tuturor prescrie/ Epigrame cardiace.* Răspunsul medicului, aspirant serios la magia condeiului, a fost pe măsură: „Lui Gh. Penciu, veșnicul nemulțumit de terapeutica mea”// *Desigur, le tratez anomalia/ Că-n fond aceasta-mi este meseria,/ Dar dumneata, cu ce? Cu flori de mai?/ Că epigrame bune, nu prea ai.*

*

Amnezia

(Fragment din cartea „Popasuri umoristice”)

Mă găseam la Mircea Trifu acasă, la o cafea și de ce nu, și la o șuetă de bârfă. Ei, ce vrei, mai bârfim și noi epigramiștii, mai ales pe cei care ne-au luat-o cu o lungime de mustață înainte. Amfitrioana, ce să zic, numai miere și zâmbet, într-un capot de mătase, strâns cu dichis pe corp, amintea silueta unei amfore bizantine. O mai văzusem și altădată, dar parcă nu era atât de picantă ca atunci. Parcă nu mai avea același șarm, ce duce cu un picior la „Ofițerul Stării Civile”. Sau, poate mai știi, nu îl descoperisem eu, care mai tot timpul eram cu capul în nori. Angajați cu pioșenie la câte un păhărel de țuică, doamna ne pusese și ceva de ale gurii, cu vin din belșug adus tocmai de la Valea Călugărească, vin care pișca nițeluș la limbă și te îndemna la lungi confesiuni. Urmără delicioasele pateuri, pe care numai o gospodină pricepută le dădea o notă de trecere, cafelele, servite cu același surăs de zeiță nepământeană și țigările pe care Trifu, dedat la păcate, aproape că le sugea. Ne lega o veche prietenie, încă de prin anii 45-46, când virtuosul de mai târziu semna articolele, cronicile rimate, epigramele savuroase, sub pseudonimul *Mircea Garfu*, după cum Valentin Silvestru, care-mi spunea „pișpircă”, semna *Mariol*; Gabriel Teodorescu: *Don Gabriel* sau *Ilie Clocitoare*; Ștefan Tropcea, din Brăila: *Lupul singuratic*; Mircea Enescu: *Sindbad Marinarul*; Cornelius Enescu: *Michiduță*. Catrenele publicate erau însoțite de artileria grea a caricaturiștilor: Gopo, Rik, Cobar, Clenciu, Calafeteanu (Calf). Dar toate aceste reviste umoristice de altădată: *Pițigoiiul*, *Papagalul*, *Umorul*, *Musca*, dispărură o dată cu instalarea cenzurii, dictate de sus, și apărură *Urzica*, publicație purecată la rândul ei pe linie de partid. Destinul a vrut să fie altfel, ca după 20 de ani, să lucrez în birou cu Mircea Trifu, la Institutul de Proiectări Agricole, trecând în revistă, cu duioasă amintire pe toți aceia cu care colaborasem cândva, făcând loc unui război între pițigoii. Se terminaseră de mult cafelele și vinul „Lacrima Domnului”, ne dezlegase limbile într-atât, încât nici nu simțiserăm că ne prinsese înserarea. Omul acesta era colosal. Dovedea atâta capacitate de muncă, încât mă înfioram să nu i se întâmple ceva. Personal m-a ajutat foarte mult, atât la serviciu, cât și în comitetul de epigramiști. Avea încredere oarbă în mine, pentru că știa prin ce am trecut și câte îndurasem în 20 de ani. Tocmai apăruse culegerea antologică *Epigramiști români de ieri și de azi*, și mă pregăteam să iau pachetul de cărți, când Mircea Trifu îmi zise: „Treci mai pe seară sau mâine pe la Ilie Ciobescu și spune-i să-mi trimită ce l-am rugat, sau,

dacă are timp, să vină pe la mine”. Luai pachetul de cărți și, după o călduroasă strângere de mâini, mă îndreptam spre stația de tramvai, la 2-300 de metri depărtare de Mircea Trifu, mai exact vizavi de Liceul Gh. Șincai. În stație se mai găseau 2-3 persoane, semn că tramvaiul 19 mi-o luase înainte cu o lungime de băț. Cât să fi așteptat să vină altul, nu știu. Când, deodată privirea îmi fu atrasă de o preafrumosă doamnă, care se uita râzând în direcția mea. „Ei, drace!” - mi-am zis eu - „doar nu s-o uita la mine?”, și întorsei capul cu gândul că, în spate, desigur, se găsea vreun cuceritor de inimi. Dar nimic! În spate nu aștepta nimeni. Mă luă cu călduri de la apendicele xifoid, știind că sunt mărunțel de stat și nici frumusețea nu mă dăduse afară din casă. O întâmplare cu hazul și farmecul celei de acum îmi împrăștiă memoria, cu o prietenă nurlie care-mi șoptea, când era bine dispusă și amețită de vreun coniac: „Tabacherea mea dragă, vino să te sărut!”

Ei, să fie, îmi zisei eu și începui să-i zâmbesc cu timiditatea unui adolescent. Doamna la fel, dar parcă mai provocător. Între timp veni și tramvaiul 19, tramvaiul vieții mele, pe care îl așteptam mai bine de un sfert de oră. Iată salvarea! Mi-am zis eu și urcai în al doilea vagon, dar doamna, cu surâs angelic, după mine, nelăsându-mă din ochi. „Ei, Penciu!” - îmi zisei eu, „fii tare, dă dovadă că ești bărbat, nu mămăligă și, făcându-mi puțin curaj, cât un șoricel în fața pisicii, prinsei a-i zice, în cel mai pur stil al agățătorilor: -Iertați-mă, doamnă, dar parcă vă cunosc de undeva, ne-am mai întâlnit pe undeva, pe la vreo răscruce de drumuri albastre!, filozofai eu, încercând să fac pe poetul distrat.

– Desigur, domnule Penciu, că ne-am întâlnit, dar nu „La Răscruce de Drumuri Albastre”, ci mult mai aproape ca timp și spațiu, acum o oră, sau două. Eu sunt soția lui Mircea Trifu!

Răsfoiri și comentarii

de Constantin Tudorache

Autorul văzut de Al. Clenciu

Să citim această axiomă aforistică de la Vasile Ghica: „În literatură, cei care nu zvâcnesc la timp vor ascuți toată viața creioanele maeștrilor”, la care adăugăm o ”Axiomă” epigramatică scrisă de semnatarul acestei rubrici:

*Dacă nu ai fost viteaz
Și isteț în tinerețe,
Nu mai are niciun haz
Să încerci la bătrânețe!*

Reamintesc un catren, scris de Dumitru Munteanu, intitulat „Unuia care și-a descoperit talentul la bătrânețe”:

*În fine, a sosit momentul,
Să-i pară rău c-a-mbătrânit,
Urla demult în el talentul
Și-abia acum l-a auzit.*

Am cules de la Vasile Ghica următorul aforism: „Rezistă căsniciile în care bărbatul o iubește pe nevasta lui ca și cum ar fi a altuia”. Dragostea aceluia bărbat față de nevasă, poate merge atât de departe, încât, așa cum spune epigramistul George Petrone, nu poate avea nici măcar un ”Motiv de suspiciune”, privindu-și copiii:

*E uimitor ce-mi seamănă ăl mic,
Știți cum? leit, ca modelat cu dalta!
Cu maică-sa n-arată niciun pic,
Motiv să cred că l-am făcut cu alta.*

„Fiziologie simbolică. Avem nevoie de lacrimi să nu ni se usuce ochii”, spune Lucian Blaga în ”Elanul insulei”. Îmi amintesc un aforism, pe aceeași temă, de la Octavian Goga: „În copilărie vărsăm toate lacrimile, fără să știm că avem nevoie de ele mai târziu”.

„Mormintele sunt un fel de instrumente muzicale, căci sporesc infinit tăcerea în lume”, e un alt aforism al lui Lucian Blaga. Conectez aici un distih scris de Corneliu Vadim Tudor:

*„Intrăm prin cimitire, ca la muzeu, apoi
Ajungem expodate, vin alții după noi”.*

*

În culegerea de aforisme „În ghearele râsului”, Vasile Ghica spune: „Au existat întotdeauna scriitori mari, mijlocii, mediocri. Și cei care fac trotuarul literaturii”. Amintesc o părere despre scriitori, din însemnările lui Emil Cioran: „Scriitorii sunt ca niște prostituate care își impart același trotuar”.

*

Revenim la Vasile Ghica și mai redăm un aforism, din cartea „Surâsuri migdalate”, unde spune: „Mă deranjează, în special, proștii cocoțați”. Conectez aici epigrama ”Unui confrate”, scrisă de George Petrone:

*Când te cocoți spre apogeu,
Având un sprijin amical,
Să-mi fii superior, nu-i greu,
Ți-e greu, în schimb, să-mi fii egal!*

*

Alt aforism din portofoliul lui Vasile Ghica: „Două neîndurate cămile mă dispută zilnic: clipa și veșnicia”. Completăm acest excelent aforism, cu o epigramă scrisă de Constantin Sachelaride, intitulată ”Critică-n pustiu”:

*Mai cu vruta, mai cu sila,
Cu proverbe, cu precepte,
Mulți au criticat cămila,
Însă n-au putut s-o ndrepte!*

Și un minipoem, intitulat „Omenească”, scris de Corneliu Șerban:

*Poartă cămila, prin secete,
Doi munți de răbdare în spate.*

*

„Ultima licitație s-a încheiat. Condiția umană a pierdut ”Livada cu vișini”, spune Vasile Ghica. Aici

conectez un panseu scris de subsemnatul: *Mai bine lângă "Livada cu vișini", decât lângă "Pădurea spânzuraților", zise... „Mărul de lângă drum”*.

*

De la gânditorul Vasile Ghica mai redăm acest aforism: „Ironia este oxigenul omului de spirit”. Cândva am adaptat o zicere, prinsă din zbor, alcătuiind această sintagmă: „Umorul e oxigen pentru un popor astmatic”.

*

Același Vasile Ghica, scrie în culegerea de aforisme „În ghearele râsului”: „Meteoriții sunt, probabil, bolovanii cu care Dumnezeu aruncă spre noi, ca să ne mai trezească”. Îmi amintesc un panseu din cartea „Parfumuri și culori” a lui Corneliu Vadim-Tudor, pe care îl redau, din memorie: „Unele avioane, îl gădilă pe Dumnezeu la tâlpi, și dă cu ele de pământ!”

*

Într-un alt aforism, Vasile Ghica spune: „Ne urmăresc toată viața, asemenea unor câini credincioși, amintirile din copilărie”. Chiar dacă l-am mai scris la rubrica „Răsfoiri și comentarii”, reamintesc următorul aforism al profesorului Lazăr Avram: „Când rezervele sufletului meu se subțiază, viețuiesc cu ce mi-a lăsat copilăria”. Un alt autor de aforisme, Viorel Vintilă, spune: „Copilăria este locul unde fericirea dă ora exactă”. Un distih de la Corneliu Vadim Tudor:

Copilărie, tu nu poți să mori

Mai stărui în Parfumuri și culori.

Tot de la Vadim Tudor mai redau și acest distih:

Ninge-n Cișmigiu, ce feerie!

Unde te-ai ascuns copilărie?

Mai amintesc un distih al poetului prahovean George Lixandru:

Nu căuta cuvinte secate de tăceri,

Întoarce-te copile la țipătul de ieri.

Epigramistul clujean Vasile Langa i-a adresat următoarea întrebare „Unui teholog cu mulți copii”:

-Te-ntreb pe tine, om mai cult,

Ce și-a-nsușit pedagogia:

Îți plac copiii-atât de mult?

-Copii, nu. Tehnologia!

Pentru final voi reda catrenul „Creion” de Tudor Arghezi:

Fă-te, suflete, copil

Și strecoară-te, tiptil,

Prin porumb, cu moș și ciucuri,

Ca să poți să te mai bucuri.

*

„Umorul - o sublimă supapă a disperării”, ne mai spune Vasile Ghica. Grigore Moisil, academicianul cu verb acid și zâmbet malițios, spunea că *umorul este un cocteil de revoltă și disperare*. Pe aceeași temă, tot Vasile Ghica, spune: „Arta se naște uneori din concubinajul speranței cu disperarea”.

*

„Când ai două vocații, merită să ratezi una”, e o recomandare a lui Vasile Ghica. Luciano Pavarotti, când devenise cântăreț și absolvise și cursurile de pedagogie, l-a întrebat pe tatăl său dacă poate să practice ambele profesii, iar tatăl său i-a spus: „Luciano, dacă vrei să stai

pe două scaune, vei cădea între ele!”

*

Ca un observator al vieții și al circulației rutiere, Vasile Ghica ne spune: „Unii nimeresc drumul. Dar nu și sensul care trebuie”. La o temă, despre drumuri, am scris această „Axiomă”:

Ia aminte ce îți spun,

Că în traficul intens,

Geaba ești pe drumul bun,

Dacă mergi pe contrasens.

*

Am ales două aforisme de la Vasile Ghica. În primul spune: „Pe fiecare creangă socială se găsesc indivizi care își spală picioarele unde este izvorul mai limpede”. Iată-l și pe ce-l de al doilea: „Unor oameni le priește de minune noroiul. Deși nu sunt nuferi”. De la doi mari epigramiști, am ales câte un catren, bine întors din condei, pe aceeași temă. Primul se intitulează „Cusurgiul” și este scris de Cornelius Enescu:

În juru-ți merite nu suferi

Și vezi doar lipsuri de tot soiul,

În lacul doldora de nuferi,

Mistrețul caută noroiul.

Cel de-al doilea e scris de Efim Tarlapan și se intitulează „Basarabeană”:

La izvoarele cu ape,

Dulci ca limba strămoșească,

Cerbii vin să se adape,

Porcii să se bălăcească.

*

„Starea normală a geniului este neliniștea”, este un gând formulat de Vasile Ghica. Marele sculptor Michelangelo, spunea ceva similar: „Omul trăiește din neliniște”.

*

Într-un alt aforism, Vasile Ghica spune: „Cumplita cruce a iubirii: fugim de lângă cei care ne iubesc, spre cei care nu ne vor”. Ca mesaj similar amintesc o „Axiomă” scrisă de subsemnatul:

Toată ziua, hotărât,

Pendulez, neconținut,

Între cei ce-mi stau în gât

Și acei ce nu mă-nghit!

Mai redau o epigramă, „Între Scilla și Carybda”, tot din portofoliul realizatorului acestei rubrici:

Cu tranziția mă lupt,

Fără niciun rezultat;

Fug de-un individ corupt,

Dau de un handicap.

*

Redăm, în continuare, acest sfat de la Sf. Augustin: „Învață să-ți scrii durerile pe nisip și bucuriile pe stâncă”. De la Arsenie Papacioc a rămas această pildă: „Sfatul cel mai important: iubește cu tot sufletul și iartă”. Să mergem în Antichitate, la Antistene, profesorul lui Diogene din Sinope, de la Școala cinică, și să consemnăm un credo similar: „E o însușire regească să faci bine și să rămâi surd la insulte”.

LECTURI PARALELE

de Constantin Tudorache

Primim, cu regularitate, revista *Acus* a umoriștilor sibieni „Nicolaus Olahus”, care apare sub egida Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Sibiu, prin grija redactorului șef Cornel Rodean. În numărul 57(1)/2019, citim, la pag. 17, un grupaj de epigrame semnat de Any Drăgoianu.

Transcriem epigrama **Reacții adverse**

*Eu am ucis speranțe,-i dovedit,
Și am iubit, credeți-mă-ntr-un hal,
Că de-am să merg, acum, la spovedit,
Îl bag pe popa, sigur, în spital!*

Ca să spui *Eu am ucis speranțe*, trebuie să fii cel puțin Lolobrigida.

Dar, să lăsăm aceasta, ca autodenunț, în seama criminaliștilor și să-i spunem autoarei că primul vers nu prea are legătură cu versurile 3 și 4, care sunt foarte bune. Primul vers trebuie să introducă în subiect cititorul/ascultătorul, să descrie locul, modul, timpul sau împrejurarea în care se desfășoară acțiunea. Să trecem mai departe la versul 2: *Și am iubit, credeți-mă-ntr-un hal*, care este, într-adevăr, o propoziție circumstanțială de mod, însă *modul* în care pregătește poanta nu e chiar corespunzător. Versul doi, așa cum scria un autor în cartea „Acorduri și ritornelle”, este *liverul* epigramei. Întrucât epigrama, după cum am spus, are o poantă de apreciat, intervenim cu mici retușuri cenacliere. (Șerban Cioculescu folosea adjectivul *cenaculare*). Nu credem că un preot, ca slujitor al Domnului, ar mai asculta o enoriașă care spune că *a ucis*, fie ele și speranțe. Iată o variantă acceptabilă a aceleiași epigrame, pentru liniștirea preotului și lămurirea cititorului:

*Păcate-atât de multe-am săvârșit
Și m-am destrăbălat în așa hal,
Că dacă merg acum la spovedit,
Îl bag pe popa, sigur, în spital!
Și, în loc de „Reacții adverse”, ar putea fi
intitulată „Spovedanie”.*

*

În aceeași revistă, (*Acus* nr.57(1)/2019), la pag. 18, Janet Nică, din Craiova, se prezintă cu un grupaj de „Definiții epigramatice”. Să citim cum definește autorul, Janet Nică, **Arama**:

*Deși a incitat mentalul
Și-a fost vedetă-n timp, pe piață,
Arama este-n fond, metalul
Cu care unii-și dau pe... față!*

Comparând *Tablelul lui Mendeleev* cu *Istoria epigramei*, constatăm că o definiție a aramei a fost dată, cu mult înainte de Nelu Quintus și ceva mai bine arămită:

*Știe orișicine
Că-i utilă-n viață,
Însă nu e bine
Să ți-o dai pe „față”.*

Epigrama respectivă este publicată în multe

culegeri, precum și în cartea „Reporter în Regatul epigramei”-Editura AmandaEdit-București /2016, pag 247.

*

Am primit de la epigramistul Nelu Vasile, din Turburea-Gorj, cartea *Înscris pe borna 70*, tipărită la Editura Sintech-Craiova/2019. Răsfoind-o am descoperit câteva epigrame de luat în seamă. Poate într-un viitor ne vom apleca asupra acestei cărți și îi vom face o prezentare. Până atunci, să citim, cu atenție, de la pag. 37, epigrama **Gigi Poșircă mi-a oferit o carte**:

*Citind catrenele-i cu rime
Nu mă gândeam c-ajung la circă,
Fi'nd suspectat, prin mâncărime,
De alergie la Poșircă.*

Cunoaștem personajele de mai sus și apreciem poanta acestei epigrame. Totuși construcția e puțin deficitară, înțelegând, din versurile 2 și 3, că autorul a sunat la 112. Aici constatăm o instabilitate hemodinamică a epigramei și încercăm o intervenție locală, pentru tratarea pruritului, la domiciliu, prin aplicarea unei creme hidratante pe pielea atopică a autorului, cât și pentru evitarea infectării nosocomiale a cititorului:

*Cartea lui pe când citeam,
Am ajuns urgent la circă
Unde mi s-a spus că am
Alergie la... Poșircă.*

Primăria Municipiului Ploiești, Casa de Cultură „Ion Luca Caragiale” a Municipiului Ploiești, Filarmonica „Paul Constantinescu” Ploiești, Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești.

FESTIVALUL-CONCURS NAȚIONAL DE INTERPRETARE A MUZICII POPULARE ROMÂNEȘTI
„EMILIA COMIȘEL”
Ediția I, 1-2 noiembrie 2019

1 noiembrie 2019:
Ora 11* - Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” Ploiești
Prezentare film biografic „Emilia Comișel”.
Coloquiul cu tema „Emilia Comișel - etnomuzicolog de talie internațională”
Invitați: Prof. dr. Irina Bragnea Comișel, Al. I. Bădulescu, Marian Lupașcu

2 noiembrie 2019:
Ora 19* - Filarmonica „Paul Constantinescu” Ploiești
Recital Constantin Enceanu
Concursul Național de Interpretare a muzicii populare românești
secțiunea Interpretelor de muzică vocală
secțiunea Interpretelor de muzică instrumentală

Spectacol folcloric: Nicolae Vicol, Adriana Deaconu
Acompaniază Orchestra Populară „Fiacara Prahovei” a Filarmonei „Paul Constantinescu”, dirijor - Marian Devică
Ansamboul folcloric „Prahova” al Casei de Cultură „I.L. Caragiale” a Municipiului Ploiești, cororul Vasile Enech

Ora 16* - Festivitatea de premiere
Recital Constantin Enceanu

SPONSORI: COFA, ALEXANDRU, APA NOVA, Săptămîna Culturală, VEOLIA

PARTENERI: Asociația „Comitel”, Societatea Română de Televiziune, Societatea Română de Radiodifuziune - Radio „Antena Satelor”

PARTENERI MEDIA: Radio România Cultural

Mihai Viteazul și Vaticanul

de Constantin Dobrescu

Domnia lui Mihai Viteazul ca domn al Țării Românești ne permite să elogiem nu numai glorioasele sale fapte de arme puse în slujba unității naționale, dar să relevăm și unele din legăturile sale cu Vaticanul, ceea ce arată că personalitatea sa trecea granițele țării, era cunoscută în Apus și mulți îi găseau un loc în complicatele probleme internaționale ale vremii.

Contemporan cu Mihai Viteazul, papa Clement al VIII-lea a fost unul dintre papii care a acordat cea mai mare atenție Europei de răsărit și îndeosebi principatelor românești. Două i-au fost - printre altele - motivele principale: organizarea „Ligii Sfinte” împotriva turcilor precum și combaterea influenței mari exercitate de biserica reformată în detrimentul catolicismului pe care acest papă îl voia tot mai ofensiv.

Deoarece nehotărâtul principe al Transilvaniei Sigismund Bathory și catolic pe deasupra a încetat să se implice mai hotărât în lupta împotriva turcilor din care până atunci își făcuse suprema sa virtute, greul luptei a rămas să-l ducă mai departe viteazul domn al Țării Românești.

Papa cunoștea destul de bine situația Țărilor Române aflate sub dominația otomană. În instrucțiunile date de el nunțiuului său Alfonso Visconti, papa spune: „lângă Transilvania sunt statele Moldovei și Valahiei guvernate amândouă de principii creștini, chiar dacă sunt schismatici (adică ortodocși) ocupate în mod mizerabil de turci, care după dorința lor și pentru motive neînsemnate, obișnuiau să izgonească, să pună sau să repună în scaun pe acești principii, pe toți cu multă avariție și cu o nedreptate intolerabilă, „de aceea – încheie papa Clement instrucția către nunțiu cerându-i să profite de această situație – trebuie să folosim orice ocazie care le-o da lor speranța de a se libera de această grea sclavie”.

Cunoscând deci situația în noiembrie 1593 papa trimite în țările române pe Alessandro COMULEO care trebuia să aducă aminte românilor că sunt de origine latină și nu pot lupta împotriva rudelor lor. La 8 noiembrie 1593 papa se adresa și lui Mihai Viteazul laudându-i calitățile sale de oștean și om politic cerându-i să fie la înălțimea strămoșilor săi și să lupte alături

de apuseni.

Ilustrul voievod a intrat în Liga Sfântă nu atât pentru a asculta de îndemnul papei, cât pentru a-și elibera țara. Între Mihai Viteazul și suveranul pontif a avut un intens schimb epistolar prin care voievodul solicita sprijin financiar în lupta începută iar suveranul pontif îi răspundea diplomatic alternând laudele cu amânarea trimerii unui ajutor financiar concret. La 18 iunie 1598 Mihai Viteazul își exprima dorința de a veni la Roma pentru a discuta cu papa Clement al VIII-lea în mod serios problema ajutorului financiar și militar. Răspunsul s-a lăsat mult timp așteptat și abia la 12 octombrie 1598 papa îi răspunde că nu-l poate ajuta, în schimb cerându-i să treacă la Catolicism și de a deveni ostaș al bisericii Catolice, cerere reînnoită de papă la 20 aprilie 1600 ca și la 28 aprilie 1601 când Mihai devenise una din personalitățile cele mai impunătoare din răsăritul Europei.

Mihai a primit scrisorile și sfaturile papei „strâmbând din nas, indignat că acesta cuteza să atace și defaime Credința pe care o moștenește el.” Totodată văzând că papa se lăsa condus numai de dogmele bisericii catolice și nu are de gând să-l ajute în mod concret îi răspunde sfātuindu-l dimpotrivă că, „părăsind el rătăcirile catolice, să se întoarcă dimpreună cu poporul creștin la adevărata comunitate a Bisericilor grecești precum și atașamentul pentru credința în care s-a născut și anume creștin căci numai așa va fi cu putință alungarea Turcului spurcat din spinarea Creștinătății.”

Cele relatate mai sus vin să arate un episod din scurta dar tumultoasă domnie a celui care pe bună dreptate a rămas în Conștiința românilor ca „Restutitor Daciae”.

Note bibliografice:

1. Mihai Viteazul, Editura Academiei Române, București 1975.
2. George Lăzărescu, Nicolae Stoicescu, Țările Românești și Italia până la 1600, Editura Științifică, București, 1982.
3. C. Dobrescu, Mihai Viteazul invitat de papă să treacă la catolicism – „Ploieștii”, An III, Nr.100 din 9 – 15 Septembrie 1993.

VASILE STURZA

Întâiul Prim-President al Curții de Casațiune, 1810-1870.

de Constantin Dobrescu

La 11 Ianuarie s'au împlinit exact 62 de ani dela moartea lui Vasile Sturza și magistratura nu a comemorat încă, după cum se cuvine, amintirea aceluia, care a fost nu numai primul magistrat al Țării în epoca de renaștere a României, dar și omul de caracter, care și-a sacrificat pozițiunea și chiar viața, pentru independența și demnitatea magistraturei. Și nu cred că exagerez, când spun acest lucru, pentru că a murit la un an distanță dela plecarea sa silnică din locul, pe care-l ocupa și din cauza amărăciunii, ce i-au produs loviturile ce i s'au dat.

El era abia în vârstă de 59 de ani și ar fi putut, cu robustețea naturei lui, cu liniștea demnă a sufletului, să trăească mult, dacă moralul n'ar fi fost sdruncinat.

Cei, cari l-au lovit aveau în vedere nu numai persoana lui, care se găsea în legătură de rudenie cu oameni ai zilei, ce nu mai erau doriți, dar și locul său, pe care-l doreau liber. Loviturile, cari i s'au dat timp de 2 ani neîntrerupt, nu erau primele pe cari le suferise, ci și în alte împrejurări, fiind tot șeful instituțiunii judecătorești supreme din principatul Moldovei. Și a reacționat în acelaș mod demn și într'o împrejurare și în alta: prin demisiune.

Dar, pentru-ca să judecăm omul, trebuie să-i cunoaștem viața. Iat-o:

V. Sturza este fiul al doilea al marelui postelnic Constantin Sturza, din ramura a doua a Sturzeștilor. Era nepot de văr al domnitorului Ioniță Sturza și văr al doilea cu Elena Sturza, soția domnitorului Grigore Ghika. Rudă mai îndepărtată a lui Mihail Sturza, care făcea parte din ramura întâia a familiei. Această împrejurare explică de ce mai toată cariera lui și-a făcut-o sub domnia lui Ghika și de ce sub domnia lui Sturza numai întâmplător ocupă o funcțiune.

La 1833, în vârsta de 23 ani, este întors dela studii din Paris în țară, care nu-i putea deschide alte perspective decât slujbele statului sau viața de gentilom de țară. Cum cea d'întâi nu s'a deschis înaintea lui, a luat-o pe cea de a doua. Se căsătorește cu Elena fiica logofătului Lupu Balș, care-i adusese în zestre moșia Răcăciuni. Din această căsătorie au rezultat cinci copii. Din unul dintre aceștia descinde artista Lucia Sturza Bulandra. Soția lui însă moare în 1848. În această perioadă de căsnicie fericită ocupă o singură dată o funcțiune publică, aceea de ispravnic al ținutului Bacău.

Cu venirea la domnie a lui Gr. Ghika începe cariera publică a lui Vasile Sturza. Domnul, care-i cunoștea calitățile sufletești, îl numește în divanul domnesc (1849) din Iași. În anul următor se căsătorește a doua oară cu Zulnia Negri, sora lui Costaki Negri, pe care-o cunoaștea dela Tg.-Ocna, unde familia Negri își avea reședința. Din această căsătorie a avut doi fii pe Constantin, director la Șc. de Poduri și pe Rudolf, consul, care la rândul-i a avut mai mulți copii, printre cari: Constantin Sturza, fostul president al s. I a Trib. Ilfov și pe Mihai Sturza, cel care conduce tratativele cu sovietele la Riga.

Una din primele preocupări ale domniei lui Ghika a fost bună starea materială a Moldovei. De aceea a făcut un departament separat din Lucrările publice și pe care l-a organizat în înțelegere cu maiorul Mihail Kogălniceanu, așa cum i se spunea pe atunci, și pe care l-a numit Director al acelu departament. Kogălniceanu l-a condus câtă-va vreme, în lipsa unui Ministru titular, pe care Ghika îl căuta. La 1850 Ghika, care avusese ocaziunea să-și dea seama de calitățile lui Sturza, îl numește în postul vacant în care a stat mai mulți ani. În acest timp pentru serviciile aduse fusese ridicat în boierie până la rangul de mare vornic.

La 1856 încetând din viață vornicul T. Silion, presidentul Înaltului Divan, Ghika îl trece în această funcție, care se potrivea mai bine cu firea lui. De alt fel către acest post, care pe atunci avea mai mare însemnătate decât astăzi, îl indica nu numai cumpătarea și demnitatea firei, dar și sentimentele lui pentru ideea în curs a Unirei, pentru care se găsea a fi în deplin acord cu sentimentele patriotice ale lui Ghika, considerat pe drept ca șeful partidei Unioniste.

Postul de President al Divanului avea să aibă la expirarea mandatului lui Ghika și un rost politic. Regulamentul organic prevedea pentru cazul de vacanță al Domniei, o căimăcănie de 3 compusă din: Logofătul trebilor din lăuntru, Presidentul Divanului domnesc și Logofătul Dreptății. La termen însă, la Constantinopole, a învins ideea unei căimăcămii unice în persoana Hatmanului T. Bals. De la început Bals a fost atacat de intrigele, care se țeseau la Constantinopol. El, care avea veleități de domnie, având cunoștință de ele, luă măsuri în contra acelor cari ar fi putut să-i iee locul. Partida unionistă nu era inactivă și se bucura de prezența lui V. Sturza în fruntea Divanului, căci ast-fel, în caz de nouă vacanță, ar fi avut un partizan în căimăcămie; ba unii dintre ei mergeau și mai departe și pretindeau căimăcămia unică pentru el. Consulii puterilor garante și în special al Franței vedeau cu ochi buni această candidatură, căci cunoștea valoarea și prestigiul omului. Bals însă, deși înrudit cu el, văr primar cu prima lui soție a trebuit să lupte și împotriva sa. A pus la cale pe un partizan să facă o cerere, pe care știa că demnitatea lui nu o va primi. A pus pe acest partizan care avea un proces la Înaltul Divan să ceară ca ședința în care se va debate judecata lui să fie presidată de Domn, de oare-ce nu are încredere în imparțialitatea judecătorilor săi. Efectul așteptat s'a produs; căci - față de această ofensă adusă spiritului său de nepărtinire și-a prezentat demisiunea sa (15 Dec. 1856) care i-a fost acceptată. Lovitura, care-l atinge atunci la vârsta de 46 ani, avea să-l mai atingă odată peste 12 ani și avea să-i fie fatală. Locul lui la Divan este ținut vacant, după cum avea să fie vacant și acel de logofăt al Dreptății, tocmai ca să nu poată forma Căimăcămia de trei. Dar toate aceste încercări ale lui Bals aveau să fie zadarnice, pentru că el moare în cursul anului

1857, când iar învinge ideea căimăcămiei unice în persoana lui Vogoride, ginerele bogatului boier C. Conaki.

Vasile Sturza, liber de orice sarcină, se pregătește de lupta politică, ce se da pentru alegerile la divanul ad-hoc. Este numit în comitetul central al partidului, iar el însuși își pregătește alegerea sa la Tecuci ca reprezentant al proprietății mari, care-l și trimite în Divan. În divanul ad-hoc, dacă nu participă la discuțiunea chestiunilor cari se ridică, însă formulează amendamente, care totdeauna sunt primite de majoritatea adunării.

În timpul căimăcămiei lui Vogoride este numit comisar al guvernului pe lângă Banca Națională, instituție, ce se va înființa atunci cu capital străin; a ceasta poate pentru ca să scape de el sau poate pentru a utiliza cunoștințele lui și spiritul său pătruns de noutățile vremii. Acest spirit, a fost pus la contribuție ori de câte ori a fost vorba de o instituție nouă. Dar nici căimăcămia

lui Vogoride nu a durat și ceea ce trebuia să fie încă de la început, s-a întâmplat acum. V. Sturza este reintegrat în postul său de President al Divanului (1858) și ca atare participă la căimăcămia de trei alături de Ștefan Catargiu, logofătul trebilor din lăuntru și de logofătul dreptății An. Panu, fostul director și acum ad-interim la Justiție. În căimăcămie a avut atitudinea patriotică, care i se cunoaște, când alături de el An. Panu, se opun la atitudinea legalistă de supunere la autoritatea otomană a lui Șt. Catargiu. Față de obstrucțiunea acestuia, Sturza și Panu au continuat singuri conducerea afacerilor căimăcămiei, persoana lui Sturza stând înainte și prin prestigiul persoanei, cât și prin pozițiunea lui. Nu se pot enumera aci măsurile luate de ei. Suficient numai că ei au prezidat la alegerea divanului, cari a ales pe Cuza, și el, Sturza a fost acela, care a înmănat frânele puterii în mâinile noului Domn.

Continuare în numărul viitor

Festivalul Național „I.L. Caragiale”, ediția a XVI-a

În cadrul concursului de proză scurtă, juriul, compus din prof. dr. Cristina Marian-Ionescu-președinte, prof. Gelu Nicolae Ionescu, prof. Mădălina Paula Ștefan, a decis acordarea următoarelor premii: Premiul I: Arcip Denisa, C.N. „Petru Rareș”, Suceava; Premiul II: Enache Raluca Alexia, C.N. „I.L. Caragiale”, Ploiești; Premiul al III-lea (ex-aequo): Georgescu Renate, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești și Ivan Marina Mădălina, C.E. „Virgil Madgearu” Ploiești; Mențiuni: Trașcu Robert, C.N. „Nicu Gane”, Fălțiceni, jud. Suceava; Țibuleac Alina Violeta, C.N. „Petru Rareș”, Suceava.

Premiul al III-lea (ex-aequo): Georgescu Renate, C.N. „Al. I. Cuza”, Ploiești

Timpuri

Vecina Maria ciocăni de trei ori în ușa apartamentului 7, gentil și cu teama. Deși exista o sonerie, se simțea deja îndeajuns de stânjenită că incomoda oamenii în zi de sărbătoare. O femeie cu frică de Dumnezeu, căreia după 60 de ani încă îi răsunau în minte cuvintele mamei sale, ce le-a prețuit, ascultat și gravat în biblia sa personală: „Mereu dă, „bună ziua”, spune, „te rog”, răspunde, „mulțumesc”, nu da din casă, vino când ești chemată, iar când ești musafir pleacă devreme și nu deranja niciodată oamenii!” Ușa s-a deschis:

- Crăciun fericit, Doamna Tina! Scuză-mă pentru venirea inoportună, am venit doar să te rog dacă ai să-mi dai și mie împrumut o cană de zahăr până iau rația, fiul meu a făcut rost

de o punguță de cafea, "pe sub mana" și acum fiica mea a' tânără bea numai îndulcită.

- Crăciun fericit, Coana Maria, despre ce vorbești, nu este niciodată o problemă venirea ta!

Chiar se întâmplă să am, te rog intră! Poftește la un ceai, fiica mea încă n-a venit! zice Doamna Tina entuziastă și cu un zâmbet la fel de radiant ca pe vremea când toți vecinii de pe strada 23 August o așteptau pe aceasta cu flori și cu papion la gât în fața porții casei sale.

Anii niciodată nu și-au pus amprenta pe Tina nici la vârsta de 67 ani. În fața Mariei se afla o femeie zveltă, elegantă, împodobită și suplă, care indiferent că ar păși în pantofi roșii lăcuți pe stradă sau cu o sacoșă cu roșii de la hale, încă o să întoarcă privirile străinilor în direcția ei. Pe partea cealaltă a pragului era Maria, o femeie mărunță, îmbrăcată într-un capot puțin pătat de ulei, cu părul ușor ciufulit, ce de când se știe a privit-o pe Tina cu sentimente sincere și incontestabile de inferioritate. Pe când strada 23 August era împânzită doar de pisici negre și cotoi portocalii, și de copii ce se jucau doar cu păpușile din cârpe, înainte să fie lucrători de șantier ce aveau să construiască case noi pe casele vechi, sub un stejar bătrân se întâlneau zilnic cele două femei, pe vremea- ceea amândouă neavând mai mult de 16 ani. În fiecare zi, din un ghiozdan cu petice, Tina scotea o carte de poezii, împrumutată de la biblioteca școlii, pe care i-o înmâna Mariei. O Maria cu un chip tânăr, dar cu mâini aspre și cearcăne adânci. Dat fiind faptul ca era cea mai mare fiica, aceasta reprezenta sacrificata familiei. Un copil sacrificat din flori, ce până la vârsta de 15 ani s-a ferit de cercurile de oameni intelectuali, date fiind neputința ei de a se duce la școală și neputința ei de a scrie. Un copil ce și-a cărat familia în spate, atât pe mama cât și pe copiii făcuți la scurt timp după ce mama ei a cunoscut un alt bărbat, diferit de tatăl de drept al Mariei. O Maria care

stând atât de des în bucătărie, putea ușor fiind confundată cu o masă, o floare, un scaun sau o farfurie. Dar niciodată cu o fereastră. Fereastră ce mereu avea sa fie Tina, o femeie ce știa că destinul vieții ei și al omului e veșnic țărâna. Tina, o femeie care știa ca mâinile sale pot să modeleze țărâna după dorința ei.

- Nu-nu-nu, refuză Maria făcând insistent semne din mâini, copleșită de atenția ce i se oferea. Ai pregătirile tale de făcut, astăzi este Crăciunul, se îndepărtă Maria grăbită și sfioasă, uitând de adevăratul motiv al vizitei.

- Te rog, insistă Tina apucând-o strâns de braț, aruncându-i o privire îngrijorată. În dimineața asta Violeta, vânzătoarea de lapte din piață, m-a întrebat de nepoata ta, a auzit de nu mai știu eu de unde că bărbatul ei a fost luat în pușcăriile comuniste.

Maria oftă ostenită, de parcă respira o tristețe ce se cufundă în plămâni ei, se modela după mainile ei, și o obosea. Și-a dat cu mâna tremurândă o suviță de păr după ureche și a răspuns:

- Acum 2 zile, pe 23, am luat trenul până la București să o vizitez pe Monica,

nepoata mea și pe fiica ei, pe ascuns. Dacă ar fi aflat mama ei, s-ar fi supărat foarte rău. Oricât încerc să o împac, ea nu și nu. Refuză căsătoria Monicăi la 20 de ani, pe fiica Monicăi și că nu poate să se concentreze pe facultate cum se cuvine din cauza copilului. Le gătisem la toți sarmale cu salam din soia, pentru că știu cât de greu le este să se descurce, și dragi mi-au fost toți 3. Când am bătut la ușa, Monica mi-a deschis, avea ochii roșii parcă însângerați și era albă ca petalele unui ghiocel la față, acoperită parca de o perdea de lacrimi. Se auzea copilul cum zbiera și imediat ce am văzut-o în prag, aceasta a căzut în genunchi.

Sughita în timp ce plângea și îmi povestea cum Fane, soțul ei, se dusesse la revoluția din centrul orașului, și în timp ce s-a urcat alături de 3 colegi studenți cu el la drept sa agațe drapelul României cu stema decupată pe clădirea televiziunii, a fost nimerit de un glonț și a căzut de pe clădire, zdrobit de impact. Și oricât de mult aș încerca să îi fiu alături, acum e singură.

Tina și-a dus mâna la gură cu uimire și îndurerare.

- Când aveam 7 ani, înainte să se căsătorească mama mea, continuă Maria ducându-și o batistă roșie la frunte, îmi amintesc că ieșeam cu ea numai după lăsarea serii. Dacă ieșeam mai devreme vecinii ne-ar fi văzut, și cum se cunoșteau toți oamenii între ei, zvonurile s-ar fi răspândit. Era o rușine să ai copil dacă nu aveai și un bărbat. Îmi e frică de gurile rele ce pot ajunge la Monica. O studentă cu un copil, necăsătorită! Nici măcar nu poate sa fie numita văduvă!

- Suntem în 1989! Lumea s-a schimbat, nu îți face griji de ce ar putea crede oamenii, fă-ți griji pentru ea, pentru familia băiatului, pentru familiile tuturor oamenilor ce au murit pentru a fi liberi și pentru țara! Ha, ia zi tu, cum să-ți numești poporul unul de golani? Au murit copii nevinovați și au rămas în urma ceilalți care suferă! Copii ce se duc în măcel pentru viitorul copiilor ce o sa-i aibă. Cine știe ce se întâmplă cu noi, Mario, dacă o sa mai fie să se întâmple ceva.

Maria se uită amărâtă în gol și se gândea dacă exista ceva mai diferit. Dacă ar putea să existe ceva mai bun. Dacă oamenii sincer cred ca poate sa existe ceva mai mult decât ceea ce e acum. Pentru ca pare-se că țara în sine a fost adâncită atât de mult și atât de adânc într-un ocean, încât parca suprafața a înghețat. Încât parca nu există de fapt o ieșire. Și ne sufocam în încercarea noastră de a înota singuri spre o suprafață pe care nu o putem sparge singuri. Există o luptă. O luptă continua pentru a sparge toată gheața ce acoperă oceanul. Apoi ridicarea țării înapoi pe culmi. Dar avem nevoie de timp. De timp. De timp.

- Astăzi e tot ce avem. Mulțumesc Tina. Îmi pare rău de deranjul provocat, spune Maria strângând cana cu zahar rușinată în mână, nu vreau sa te rețin mai mult decât am făcut-o, așa ca cel mai bine ar fi mă întorc acasă.

- Nu te mai justifica, Mario, ai libertatea de a nu o face. Abuzează-ți libertățile. Mă bucur că te-am văzut și te aștept cu drag oricând. Oferă-i Monicăi păreriile mele de rău. Crăciun fericit, multa sănătate!

- Crăciun fericit, sănătate, zâmbește subtil Maria.

Casa scării era mai răcoroasă decât de obicei și Maria ascultă liniștea ce o înconjură. Dacă există atâția oameni ce lupta pentru a schimba o țară întreagă, ea de ce nu poate să se schimbe doar pe ea însuși? Apasă ușor clanța ușii și un miros puternic de tutun îi îneca plămâni. Odată intrată în sufragerie, vrând sa anunțe mandra că a făcut rost de zahar, fiul ei avea mâna stângă dusă la gură și țigarea în dreapta care părea sa fie demult uitată. Fiica ei încerca să o sune disperată pe Monica de pe telefonul fix. Maria era nedumerită de ce se întâmplă în jurul ei și de ce trece neobservată. Fiica ei cu voce tremurândă întreabă la telefon:

- Vorbește cu mine, Monica, te uiți acum la televizor? Deschide-l în momentul acesta!

Maria s-a întors cu fața la televizorul mic și pătrășos unde un bărbat anunță:

- Cuplul dictatorial a fost găsit de tribunalul militar vinovat de genocid, subminarea puterii de stat și subminarea economiei naționale. Nicolae și Elena Ceaușescu a fost astăzi judecat și executat.

Cana cu zahar s-a spart pe podea. .

TRANSDISCIPLINARITATE ȘI AFORISME

de Traian D. Lazăr

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL al AFORISMULUI, pentru românii de pretutindeni

EDIȚIA a III-a, TECUCI, 3-4 octombrie 2019

Organizatori: PRIMĂRIA TECUCI, FUNDAȚIA PELIN, BIBLIOTECA MUNICIPALĂ „ȘTEFAN PETICĂ”

CONCURENȚII vor trimite în perioada 1 mai-1 august 2019 la adresele: fundatiapelin@yahoo.com; vasghica@gmail.com

- 1) -30 de aforisme care să se încadreze, la alegere, în una din cele trei secțiuni: aforisme filosofice, umoristice, paradoxuri;
- 2) - comentariul unui aforism celebru (10 rânduri).
- 3) adresa poștală, telefon, mail.

Premianții vor fi invitați la Tecuci. Cei care doresc să participe la **Turnirul aforiștilor** vor avea asupra d-lor un set de patru pagini cu câte 10 aforisme (altele decât cele trimise pentru concurs).

Se vor acorda premii constând în: trofee, diplome, plachete, cărți.

În program:

3 – X-ora 17,00: Aforismul românesc actual: opinii, propuneri (dezbateri).

4 – X-ora 9,30: Deplasare în școli.

ora 14,00: Lansarea volumului: **AFORISMES ROUMAINS D'AUJOURD'HUI**, coordonator principal Ionuț Caragea;

Traian D. Lazăr – Epigrame și aforisme centenare (expunere).

ora 15,00: Turnirul aforiștilor;

ora 16,30: Gala premiilor.

Parteneri media-reviste: Ateneu, Bazaarul literar, Cervantes, Literatura și artă, Plumb, Salonul literar, Cadran cultural, Spații culturale, Detectiv cultural, 13Plus, Cronica veche, Tecuciul literar-artistic, Axis libri, Porto-Franco, ProSaeculum, Scriptor, Flacăra lui Adrian Păunescu, Cronica timpului, Dunărea de Jos, Atitudini, Scârț!, Academia bârlădeană, Școala gălățeană; **ziare:** Realitatea, Viața liberă, Certitudinea; **online:** citatepedia.ro.

Președinte de Onoare Prof. univ. C-tin Frosin

Președinte Fundația Pelin Eugen Doru Pelin

Președinte Festival V.Ghica

CULTURA ȘI ARTA – CONTRIBUȚII ȘI FRUSTRĂRI ÎN PROCESUL GLOBALIZĂRII (V) Psihologia de ansamblu a românului reflectată în cântarea sa (partea a doua)

de Neculai I. Nicol

Deși muzica bisericească a fost influențată, ea a fost trecută prin filtrul personalității sale de către poporul român, punându-și amprenta și asupra celorlalte forme de exprimare muzicală ale poporului. În colindele și cântecele de stea se relevă asemenea infiltrații pentru că „oricât de riguros respect tradițional ar fi fost impus pentru păstrarea tezaurului canonic al cântărilor bizantine împrumutate, cântarea bisericească românească a căpătat sigiliul firii muzicale a neamului” (Breazu, 1974, p. 26).

Ioan Popescu-Pasărea, licențiat în drept, litere, și muzică s-a dedicat salvării muzicii bisericești din situația precară în care se găsea. Citându-l, G. Breazu consemnează: „Într-adevăr, se strecurase în biserică o

formă de cântare al cărei stil nu avea nici o afinitate, nici cu firea românească nici cu muzica transmisă prin osârda lui Macarie și Anton Pann” (Ibid. p.27-30 passim). Înființând un corp de cântăreți pentru muzica vocală pe lângă biserica domnească a Curții Vechi, Ion Popescu-Pasărea dădea o primă lovitură oficială care avea să clatine atât prestigiul cântării psaltice cât și al slujitorilor ei. Decretul Domnitorului Cuza pentru înlocuirea psaltichiei cu muzica europeană, „cu o muzică vocală sistematică” - cum zice Ion Cartu cel care primește sarcina acestei înlocuiri - crează condițiile înființării Conservatorului de muzică. Ion Popescu-Pasărea examinează fenomenul, întreprinde studii analitice și le publică scoțând ce i se părea nepotrivit în melodiile bisericești, respectiv acel „stil gorgonat” și excesivele încărcături ornamentale, și lăsând ceea ce a considerat a fi mai în conformitate cu firea muzicală a poporului nostru. Are loc astfel românizarea și perfecționarea vechilor concepții de compoziție muzicală bisericească, cu dezvoltări polifonice, creând un nou stil de muzică bisericească.

CORRESPONDENȚA POETULUI GRIGORE ARBORE CU BASARAB NICOLESCU (IX)

de Traian D. Lazăr

Aflat la studii doctorale în Italia, Grigore Arbore tratează, în scrisoarea sa din 7 noiembrie 1973 adresată lui Basarab Nicolescu, trei probleme esențiale. El comunică prietenului că lucrează într-o „stare continuă de tensiune”. Cauza? Autoritățile din România nu au acordat soției sale, Anda, viză pentru a-l însoți ori măcar vizita în Italia. Pe de altă parte, Grigore Arbore nu primise prelungirea vizei pașaportului său, care expira în curând. Din acest motiv nu-l putea vizita pe Basarab Nicolescu la Paris și nici nu putea îndeplini un comision primit la plecarea din țară. Colega sa de serviciu, fiica prințesei Ghica, îi încredințase câteva diapozitive cu imagini de familie pentru a le duce surorii aflată la Paris. De aceea îl ruga pe Basarab să-l suplinească.

Prietenia îndelungată și durabilă cu Basarab Nicolescu îi permitea lui Grigore Arbore să facă speculații privind psihologia Gabrielei, soția lui Basarab, rămasă în țară după plecarea acestuia la Paris. Soții Nicolescu se aflau în curs de divorț. Gabriela nu avea servicii, iar fiul lor, Bogdan, era în grija bunicilor.

Ajuns de puțin timp în Italia și fiind în contact direct cu realitățile civilizației occidentale, Grigore Arbore nutrea temeri că nu se va realiza profesional în pofida calităților și eforturilor sale. Domeniul în care studiasse și se specializa, istoria și istoria artei, era „supus intemperțiilor”, adică influențelor factorilor politici. Fizica, domeniul de activitate al lui Basarab Nicolescu nu era supus unor asemenea influențe, iar acesta avea toate șansele să se realizeze și remarce profesional, ceea ce îi va permite să revină în România, să fie primit cu flori la Otopeni, triumf de la care Grigore Arbore va fi absent.

În finalul scrisorii, Grigore Arbore comunică lui Basarab Nicolescu detalii asupra modului în care poate fi contactat telefonic. Deducem din ele câteva aspecte asupra condițiilor de locuit și activității lui Grigore Arbore la Pisa.

Scrisoare a lui Grigore Arbore din 7 noiembrie 1973

Pisa 7 nov(noiembrie) (19)73

Dragă Abe

Am primit astăzi scrisoarea ta și, cum vezi, îți răspund imediat. Nu am multe noutăți a-ți spune. Lucrez într-o stare continuă de tensiune. Nu reușesc să îmi găsesc pe deplin liniștea deși se spune că lucrul calmează. De la ora 8 dimineața până la orele 24 sunt într-o aproximativ continuă lectură. Citesc cu furie, având pe undeva sentimentul că nu mă voi mai reîntâlni cu acest timp și cu aceste posibilități de studiu.

Observația ta că, desigur, sunt multe lucruri pe care o scrisoare nu le poate lămurii, e perfect justificată. Rândurile sunt uneori inelocvente și, în plus, sunt mereu insuficiente. Ca să ai o perspectivă mai clară despre cele

ce ți-am scris anterior ar fi trebuit să vorbim mult, între noi înșine. Nu îți voi mai vorbi prea mult despre mine în această scrisoare. În legătură cu Anda am cerut, mai exact am rugat, puțină bunăvoință de la acei puțini care nu pot fi contrașiși. Nu-mi fac însă iluzii. Sunt conștient doar că mi-am făcut datoria față de mine ca persoană și față de propriile mele principii. Nu este exclus ca întorcându-mă în decembrie acasă (căci nu pot să-mi las soția singură de anul nou) să nu mai pot veni aici. Un indiciu e faptul că până acum nu mi-a venit noua viză, reînnoirea (nu prelungirea) celei ce va expira peste o săptămână. Din nefericire, eu unul m-am obișnuit cu dificultățile. Oricum nu mă tem de ele. Am avut o viață destul de agitată pentru a nu mai conta una în plus. Anda însăși e de părere și chiar mă roagă să stau aici până îmi termin treaba pentru care am primit aprobarea inițială. Dumnezeu știe cum e mai bine. În orice caz văd că în loc să răspund pentru propria mea existență, acum mi se cere să am grijă și de cea a rudelor: desigur nu într-o formă explicită.

În ce o privește pe soția mea știu că suportă cu greutate, dar și cu stoicism, absența mea. Își dă seama de ce înseamnă studiul aici; e păcat că nu poate profita și ea, având aceeași specialitate și preocupare. Aș fi dorit, desigur, să te văd sau să te vedem. Situația aceasta de incertitudine mă obligă să nu ies din Italia. Viza îmi expiră pe 15, pentru a ieși trebuie să aștept o extindere care, dacă o cer prin ambasadă, este improbabil să vină repede și în nici un caz odată cu noua viză. Și toată această afacere stupidă pentru a evita la întoarcere o discuție pe care nu sunt convins că cel ce o poartă nu o uită a doua zi.

Dragă Abe, lumea se schimbă, oamenii la fel. Singura persoană în țară care reprezintă pentru mine o absolută garanție este propria mea soție. Nu am excесе mistice, dar mă rog la Dumnezeu să-i dea tărie, căci zilele noastre nu vor fi ușoare într-un complex ostil. Corectitudinea este o chestiune care dă uneori de bănuț: nu mă aștept ca relativa mea rectitudine să placă cuiva. Spun relativă pentru că în imposibilitatea de a accepta formule existențiale de compromis socot eu, altfel nu se poate în conjunctura actuală, că se mai pot găsi oameni de bine care să propage binele.

Dar oare de ce îți spun toate acestea? Poate pentru a mă bucura pentru faptul că și prietenia noastră, deși ne aflăm departe, dă semne de durabilitate.

Mi-ai scris, preocupat, despre Gabriela. Nu mi-am făcut nici o iluzie în ce o privește. E un om bietul de el, care a râvnit la o viață ceva mai spectaculoasă. Acum este față de sine însăși într-o poziție dezavantajoasă, băiatul e departe, soțul a plecat, servicii nu are. Și-a creat un complex artificial de argumente de care, ca victimă inocentă ce se crede, dorește, instinctiv poate, să se folosească pentru a supraviețui în propriul mod.

CALCIO VECCHIO

de Traian D. Lazăr

Originar din comuna Maieru – Bistrița Năsăud, Lazăr Avram, profesor universitar la UPG - Ploiești, reputat om de știință, a plecat din locurile natale impregnat de atmosfera prozei rebreniene pe care a concretizat-o în multe opere literare.

Cartea sa, *Dincolo de semne*, Karta-Graphic, 2017, este realizată în tehnica postmodernă a fragmentării Ideii. Autorul consideră că fiecare dintre cele 1664 fragmente din carte aparțin speciei literare a aforismului. În paralel cu acest termen, autorul folosește pentru numirea „tușelor literare” și cuvântul „stropi”: *stropi de iubire; stropi de singurătate; stropi de viață*. Am asociat, instantaneu, acest termen expresiei „tencuieli stropite”, căci autorul îl folosește pentru a-și împodobi *Casa Amintirilor*, materia primă nefiind nisipul, cimentul ori ipsosul, ci cuvintele.

Un „Curs intensiv de tencuieli stropite” predat de prietenul meu, epigramistul Constantin Tudorache, de profesie inginer constructor, mi-a oferit baza informațională necesară pentru a comenta, prin această prismă, volumul respectiv, redactat ca o *Casă a Amintirilor*.

Prin cei 1664 de stropi, a căror curgere temporală și spațială nu este liniară și nici continuă, autorul conturează viziunea de ansamblu a existenței sale individuale și sociale. Memoria voluntară a autorului, dar mai ales cea involuntară, provocată de prezența unor stimuli exteriori, din mediu, rupe fragmente din materialul narativ drișcut de uitare și lasă în pagină imagini în calcio vecchio, terasit, dolomit etc.

Trecerea timpului a estompat însemnătatea faptelor și vivacitatea trăirilor. Despre unele dintre ele, autorul scrie la persoana a III-a, ori își ocultează eul sub apelativul „poete”, mimează neutralitatea și obiectivitatea, dar de cele mai multe ori trecutul reînvie cu putere, se cere exprimat la persoana I-a și smulge din uitare fragmente/stropi de material biografic transformate în material narativ.

Sfârșind prin efortul memoriei afective crusta uitării, autorul dezvăluie în stropi narativi semnele ce i-au marcat existența încercând să pătrundă semnificația lor dincolo de aparențe. Autorul retrăiește faptele petrecute și sentimentele încercate începând cu „La Crăciun când tăia tata porcul...”, continuând cu „accidental frățesc” la tocat carnea și alți stropi ai copilăriei petrecute „în cuib”.

Zborul din cuib al autorului este însoțit de „amintirile satului (care) au început să înnopteze în mine” (285), de dor „horean de țara transilvană” (324), de „slovele pline de duh ale bunicului Lazăr” (282)

Din când în când, memoria provoacă „reflecții pricinuite de lumea secretă a diamantului, smaraldului, rubinului, chihlimbarului, topazului, zefirului și câte și mai câte prețiozități or mai fi” în trecutul existențial al autorului, dar alteori exprimă, la fel de prețioasele „amintiri duioase”. (Stropul 45)

Unele reflecții reînvie trecutul întocmai cum a fost: „Copil fiind, știam bine că Păsări-Lăți-Lungilă întinzându-se, ne putea ajunge oriunde”. (Nr 27) Altele ni-l redau îmbogățit cu ceea ce numim experiență de viață: „Acuma știu. Jumătatea de pită din copilărie era așa de bună, pentru că dispărea rapid așa cum dispăre orice plăcere împărțită trudnic și părelnic” (Nr 19). Dar toate redau vibrațiile sensibilității autorului și tind să rezoneze în sufletul cititorului.

În formularea reflecțiilor autorului asupra existenței sociale și individuale întâlnim, în afară de „elementele prețioase” și părți care, prin repetitivitatea lor aproape obsedantă/frecventă au tăria dolomitului din unele „tencuieli

stropite”. Sunt trăiri puternice durabile, de permanentă, precum iubirea, însingurarea, viața în genere, ce dau specificitate, individualitate existenței și scrierii autorului.

Inimă largă și sensibilă, uneori *zburdalnică*, autorul iubește femeia, în numeroasele ei ipostaze, începând cu „fata aceea zăludă din copilărie” (?????) și continuând cu „fata aceea măiereană, care nu pășea, ci aluneca, pur și simplu, prin aer” (520) sau „fata aceea măiereană cu geana ei lungă și încârligată” (524).

Autorul iubește femeia în concretul ei, pe „Măriuca de la Pârâul Balasâna” (518), sau pe Cleopatra Lorințiu, „o fată frumoasă, lipită de sânul unui poem liric” (553). Dar și femeia personalizată discret cu inițiale: O.D. (454), O.L. (476).

Reflecțiile autorului evocă „o dragoste de-o vară” (332), sau „trăirea în doi” (340), care „te-a mințit” (336), iubirea „care bătea la fereastră cu inima” (465) ori iubirea „tocită de patina timpului” (344), precum unele tencuieli, care, deteriorându-se, necesită reparații și aplicarea unor stropi noi, îmbunătățiți cu oxizi pentru îmborspătarea culorii.

Rutina gândirii științifice a autorului își semnaleză prezența în faptul că el iubește femeia ca întreg, dar și în părțile ei componente, gât, săni, șold. Reflecțiile sale se referă la ambii termeni ai egalității, la ambii parteneri ai relației „feciorul cu coapse de armăsar tânăr” și „haita de lupoaice tinere” (521). Sursa acestor reflecții se află în sufletul și inima sa, dar și în tablourile pictorilor (474), pe scenele teatrelor (558) etc.

Stropii de iubire ai autorului nu sunt dedicați exclusiv femeii, ci includ gloria (333), lumea (335) și colegii, pe care îi citează (335,338,339), îi aprobă sau dezaproabă pentru spusele ori atitudinile lor în raport cu iubirea (476).

Canonul ar impune ca fragmentele socotite de autor drept aforisme să fie formulate într-o formă concisă. Totuși, unii dintre stropii menționați sunt cam dolofani: numărul 755 are 15 cuvinte, iar numărul 863, 101 cuvinte. Și nu l-am ales pe cel mai „gras”. Iar fragmentele din ultimele capitole ale cărții au dimensiunea unor schițe literare: numărul 1518 cuprinde șase pagini și jumătate, fiind și alte fragmente de același calibrul! (Un mare autor de aforisme spunea că *cine nu știe să restrângă la maxim un gând, să nu se apuce de scris*. Mai ales aforisme, am zice noi. Se mai spune că *aforismul e floarea de colț a gândirii*).

Aceste schițe/fragmente cuprind demonstrația, argumentele ce preced concluzia finală, singura parte ce corespunde canonului de aforism. Asistăm, se pare, la o interferență a talentelor științifice și literare ale autorului. Omul de știință Lazăr Avram nu i-a admis titlului scriitor să reproducă epitaful filozofului ruso-ucrainean Skovoroda, „Lumea vroia să mă prindă, dar nu a reușit”, până nu a relatat pe 4 pagini fapte relativ la proiectul firmei EON Reality Manchester privind dezvoltarea și aplicarea tehnologiei realității virtuale (1493).

Desigur că, citind cele scrise până aici, vă ziceți că Lazăr Avram este un nostalgic, un meditativ nefericit, un însingurat. Dar Lazăr Avram este un ardelean ploieștenizat, echilibrat, sociabil, care se bucură de toate cele ale vieții. O probează mai ales capitolul *Între lacrimă și surâs*, care n-o fi cuprinzând aforisme, ba chiar am putea spune că nu adie nici o mireasmă de aforism prin el, însă atestă convingător că locurile și oamenii despre care scrie autorul, „în ciuda prigoanei vremii și a vremurilor degajă în permanență un aer ascuns de subtilă spiritualitate și autoironie” (1505). Sau o fi și acesta, totuși, un aforism?

Continuare în numărul viitor

Fapte impresionante dintr-o viitoare monografie a Comunei Tomșani

— **de** Constantin Dobrescu —

În amintirile sale maestrul sonzor Theodor Pâslaru, el însuși erou din timpul Primului război mondial, menționează printre altele retragerea eroică a armatei române din Prahova, modul cum germanii au cucerit satele Albești și Loloiasca. Germanii, prin trădare distrug apărarea românilor din zona Urlaților. Astfel un țăran din Loloiasca, mai mult ca sigur era vreun venetic aciuat prin zonă – îi dăm numele cu disprețul cuvenit trădătorilor de neam – Marin Bărbuș a arătat dușmanilor vâlceaua dintre Valea Urlai și Nucet în sus de cătunul Muntenu unde erau bravii noștri soldați care împiedicau ofensiva nemților spre Buzău.

Acesta a arătat calea spre apărarea română, pe care germanii o distrug. Soldații romani laolaltă cu răniții au fost închiși într-o casa părăsită și arși de vii de nemți.

În antiteză cu faptele reprobabile ale celui amintit, redăm un alt episod despre faptele unei fiice a satului Loloiasca. Este vorba de Sevasta Floru Dumitrescu, care s-a stins din viață la adânci bătrâneți la București în anul 1946, și a fost înmormântată la Cimitir Rudului, cu onoruri militare, deoarece era purtătoarea ordinului „Regina Maria”, clasa I. În semn de omagiu și prețuire la

ceremonia de înmormântare a luat parte și o delegație de săteni în frunte cu preotul C. Enescu fost paroh al bisericii din Loloiasca.

Aceasta, „în timpul ocupației germane a înfăptuit acte de înalt patriotism, care au mișcat generațiile din Războiul reîntregirii naționale”. În anul 1917 a fost surprinsă de autoritățile de ocupație – locuia în acea vreme la București – „că adăpostește ofițeri români – azi generali (1946 n.n.) - evadați din lagărele dușmane de prizonieri, fiind învinuită de trădare și condamnată la închisoare”. Ploieștenii iubitori de patrie „au strâns mână de la mână, o sumă importantă pe vremea aceea, cu care a fost răscumpărată închisoarea”. După retragerea germanilor, Regele Ferdinand a distins pe Sevasta Dumitrescu ea însăși soție de militar, cu ordinul „Regina Maria” remițându-i însemnele prin prințesa Alexandrina Cantacuzino și Lelia general Candiano cumnata eroului de la Plevna, maiorul Al. Candiano Popescu „ca o răsplată a virtuții sale și a faptelor de curaj”, după cum consemnează ziarul „Presa” din 28 Noiembrie 1946.

Medicul G. Cosma, un intelectual în postumitate

— **de** Constantin Dobrescu —

În medalionul dedicat medicului chirurg G. Cosma am căutat să relev cât mi-au permis izvoarele istorice viața și activitatea acestui eminent medic ploieștean.

Deși a fost o personalitate de excepție cu mari merite profesionale, politice și culturale, dr. G. Cosma a început să fie uitat. Acum când aniversăm centenarul unirii merită să-l aducem în memoria românilor pe colonelul medic G. Cosma care a luat parte la luptele de la Mărășești, unde a reușit să salveze numeroși soldați români. De la început țin să menționez că acest medalion este și un modest omagiu adus memoriei omului G. Cosma.

Gestul de a ține vie amintirea unor prahoveni definatorii pentru zonă reprezintă un semn de normalitate și al prețuirii acestora. De la început ținem să precizăm că medicul în cauză merită o monografie dar încă nu s-a găsit istoricul care să o realizeze, tinerii istorici prahoveni sunt preocupați de probleme globale.

G. Cosma s-a născut la Iași în 1858, anii de școală și facultatea de medicină i-a făcut în orașul natal.

Devine doctor în medicină în anul 1885 la Facultatea de profil din București. După stabilirea la Ploiești, chirurgul G. Cosma a fost medic primar al spitalului „Boldescu”. De menționat că acesta a funcționat la acest spital din 1888 până în anul 1922 când s-a pensionat.

În cariera de medic a fost un devotat al suferinșilor totdeauna dezinteresat și săritor.

În ziua de 22 aprilie 1906 dr. G. Cosma deputat

fiind a fost implicat într-un diferend cu farmacistul Curelescu pe peronul gării de sud când ambii îl așteptau pe dr. A. Obreja care urma să sosească de la București în localitate pentru a prezenta o conferință la invitația Societății medicilor și farmaciștilor din Ploiești. În urma unui schimb dur de cuvinte, fiecare își aleg martorii pentru a ieși pe teren pentru duel.

Dr. G. Cosma și-a ales ca martori pe medicii Angelescu și Margulis, iar dr. Curelescu pe dr. Vasiliu și dr. Zaharia Popescu.

Știrea duelului a transpirat fiind publicată în ziarul „Voința Prahovei”. Până la urmă cei doi beligeranți se vor împăca la Cercul medico farmaceutic. A fost colonel în rezervă, participând la primul război mondial. Totodată a fost și profesor la liceul „Sfinții Petru și Pavel” unde preda cursuri de igienă, a fost totodată și diplomat al Conservatorului de muzică din București, având o voce puternică de bariton. La catedra de la liceu s-a remarcat prin prelegeri de cel mai mare interes.

Pentru ploieșteni dr. G. Cosma era „Constant și valoros frunțas cetățean de o probitate exemplară.”

În octombrie 1906, dr. G. Cosma figurează printre semnatarii pergamentului care s-a așezat la temelie lucrărilor edilitare de la Ploiești, alături de prefectul conservator Luca Elefterescu, primarul Ploieștiului G. C. Dobrescu, prof. I. Lupulescu parlamentarii Prahovei, principele Ferdinand, G. Grig. Cantacuzino președintele Consiliului de Miniștri, etc.

Pagini dintr-o istorie a șahului prahovean (1)

de Constantin Marin

Începem serialul nostru cu o figură dintre cele mai proeminente ale șahului românesc, născut în urbea noastră.

Paul Diaconescu a fost inginer principal la Secția de arhitectură, sistematizare, tehnică, investiții a Consiliului popular al județului

Prahova.

S-a născut la Ploiești, la 9 octombrie 1929. Pasiunea sa pentru șah s-a manifestat încă din copilărie. Prima acțiune șahistă „mai serioasă” la care a participat, ca organizator și concurent în același timp, a fost campionatul clasei a VI-a B a Liceului „Petru și Pavel”, seria 1945-1946. Elevul Paul M. Diaconescu și-a întrecut toți adversarii, în două manșe, realizând 19,5 puncte. Acesta a fost primul său succes competițional...

Un an și ceva mai târziu, pune bază celui dintâi cerc de șah prahovean, afiliat la F.R. Șah – „Pionul”. La puțin timp, entuziastul amator este ales secretar al primului district de șah al Organizației Sportul Popular (O.S.P.).

În perioada 1948-1954, fiind student la București, redactează rubricile de șah din revistele „România Liberă Magazin”, „Stadion”, „Realitatea ilustrată”. În paralel, ia parte la numeroase concursuri, printre care și campionatele orașului Ploiești, pe care le câștigă, în anii 1950 și 1954.

Compoziția șahistă i-a adus, în 1954, titlul de maestru al sportului (primul maestru al sportului din fosta regiune Ploiești). „Tema

Diaconescu” este cunoscută în întreaga lume a compozitorilor de probleme de șah.

Eșichierul ploieștean a cunoscut, în perioada 1956-1962, o strălucită afirmare pe plan național. Menționăm o serie de evenimente șahiste la care Paul Diaconescu și-a adus din plin contribuția, cu toată energia și influența sa:

- organizarea, în 1956, a primului „Memorial A. Alehin”, cu participarea unor foști campioni ai țării și alți valoroși șahiști, precum și a 7 jucători reductabili din Ploiești;

- în 1957, „Turneul Internațional de la Ploiești”. Pe scena sălii de festivități de la Palatul Culturii, într-o organizare impecabilă, au evoluat „stele” ale șahului nostru și ale celui european (Ion Bălănel, câștigătorul întrecerii, Victor Ciocâltea, Lajos Portish, N. Krogius, viitori mari maeștri internaționali);

- campionatul republican pe echipe mixte a adus Ploieștiului, în edițiile 1961 și 1962, satisfacția supremă: câștigarea titlului de campioană a țării de către „Petrolul”;

- două impresionante simultane: la 113 table (susținute de Victor Ciocâltea, Petre Seimeanu și Gică Alexandrescu) și 75 de table (susținut de Petre Seimeanu), care au avut loc în marea sală de la Întreprinderea „1 Mai” din Ploiești.

La toate aceste realizări de răsunet a participat, cu „trup și suflet”, inițiatorul și organizatorul de excepție Paul Diaconescu, în dublele sale calități, de atunci: președinte al Comisiei regionale de șah și președinte al secției de șah „Petrolul”.

Ca jucător, s-a consacrat șahului prin corespondență, participând la numeroase și importante turnee naționale și internaționale (în special).

OMAGIU – ACAD. OVIDIU BOJOR

de Elena Trifan

Miercuri, 18.09.2019, la Centrul Cultural "Mihai Eminescu" din București, Cenaclul literar "Cetatea lui Bucur" și-a reînceput activitatea cu manifestarea culturală "Poezia toamnei."

Moderatorul activității a fost doamna Elisabeta Iosif, președinta cenaclului.

Invitați speciali au fost personalități românești din țară și din străinătate: acad. Mihai Bojor, George Roca, Smaranda Livescu, Frederica Dochinoiu, Serena Adler, Ștefan Lucian Mureșanu, Elena Armenescu, Mihai Ghiur etc.

Prima parte a activității a fost dedicată personalității acad. Ovidiu Bojor, cel mai de seamă reprezentant al fitoterapiei tradiționale și moderne din țara noastră și de peste hotare, supranumit "magicianul naturii", "patriarhul plantelor" și prezentării cărții "Ovidiu Bojor omul care a cucerit lumea. Principii de vindecare fizică, mentală și spirituală" scrisă de psihologul Maria Timuc.

Activitatea acad. Ovidiu Bojor a fost prezentată de: Elena Scurtu, Elisabeta Iosif și Elena Armenescu.

În anul 1990 a absolvit Facultatea de Farmacie din cadrul Institutului de Medicină și Farmacie "Carol Davila" din București.

În cadrul acestui institut în 1968 a obținut titlul de doctor în științe farmaceutice.

S-a remarcat în țară și în străinătate prin studiul florei medicinale din flora spontană și din culturi.

În România a realizat metodologia cartării economice și ecologice străbătând pentru realizările hărților fitogeografice, în 20 de ani peste 40.000 km., pe jos. A identificat peste 800 de specii de plante utilizate în medicina tradițională și în fitoterapia științifică.

Între anii 1978-1985 a fost numit Expert și

Consilier al Organizației Națiunilor Unite pentru dezvoltare, unde metoda cartării a fost oficializată ca metodologie pentru țările în curs de dezvoltare din Africa și Asia, lucrând în cel puțin 10 țări (Afganistan, Pakistan, Iran, India, Nepal, Uganda și Tanzania).

În Himalaia a condus 4 expediții științifice și una alpină.

Are o activitate publicistică extrem de bogată și de valoroasă, aceasta însumând peste 30 de cărți despre plantele medicinale, peste 100 de lucrări științifice apărute în țară și în străinătate, peste 500 de articole de informare științifică, în special de informare corectă în evoluția terapiilor naturale.

Este posesor singur și în colaborare a 40 de brevete de invenție, membru al mai multor societăți de științe naturale și al Academiei de Științe Medicale, al Academiei de Arte și Științe din SUA, doctor honoris causa al Academiei Daco-Române, este distins cu Meritul Academic al Academiei Române.

În 1992 a înființat Patronatul Planta Romanica al cărui președinte este și în prezent.

Maria Timuc, autoarea cărții "Ovidiu Bojor omul care a cucerit lumea. Principii de vindecare fizică, mentală și spirituală," a stabilit ca principale trăsături ale personalității lui Ovidiu Bojor: iubirea manifestată consecvent în viața de familie, pasiunea pentru plante care i-a fost indusă de către tatăl său, profesor de biologie, munca asiduă de cercetare, cumpătarea.

Elisabeta Iosif a apreciat atât valoarea științifică, cât și literară a cărții, pe care a numit-o "o școală de viață."

Ovidiu Bojor a afirmat că în crezul dumnealui de viață a situat pe primul plan iubirea față de creator și față de creație și a exprimat câteva puncte de vedere pentru o viață sănătoasă: respectarea părinților, cei 7 ani de acasă, mersul pe jos, reîntoarcerea la monoteism.

În semn de omagiu pentru nonagenarul Ovidiu Bojor, scriitorii George Roca și Claudia Voiculescu i-au dedicat câte o poezie, actrița Doina Ghițescu, o epigramă și solistul vocal Sava Regățeanu a interpretat melodia "Doamne, ce frumoasă-i viața!"

În cea de-a doua parte a activității membri ai Cenaclului "Cetatea lui Bucur", cât și alți participanți au citit din creațiile proprii dedicate toamnei.

Toți cei prezenți în sală au primit trandafiri din partea doamnei Ileana Militaru, directorul Școlii de Flori.

SĂ NU UITĂM ODISEEA TRANSILVANIEI! ȘI ISTORICUL TRATAT DE PACE DIN 1920 DE LA TRIANON! (X)

de Ion Ștefan Baicu

Prin constituirea sa ca principat autonom, Transilvania a intrat într-o nouă etapă istorică de dezvoltare economico-socială și de afirmare în plan politic, a individualității sale cu rădăcini adânci în trecut. Din această perioadă, principatul autonom din arcul carpatic nu va mai avea nimic comun cu Ungaria, care dispăruse ca stat prin transformarea lui, în mare parte, în provincie turcească. Însuși istoricul *Köpeczi Béla* scria în anul 1981: *Principatul transilvănean s-a bucurat de un statut deosebit, nefiind, conform dreptului islamic, nici țară islamică și nici ținut al războiului, ci țară angajată prin legământ, întărit prin tratatul sultanului. Aceasta înseamnă că a putut păstra sistemul politic, social și cultural, format în secolul al XVI-lea, a putut alege, în mod liber, principele, care trebuia să fie confirmat de Poartă, plătea dare (haraci) și trebuia să ceară încuviințare pentru acțiuni de politică externă.* Prin urmare, se impune o atenționare: realitățile istorice spulberă și ridiculizează aserțiunea vânturată în lumea neinformată cum că Transilvania a făcut parte, chipurile, timp de 1000 de ani, din Ungaria – vezi *Gabriel Bethlen și statul său*, 1981, de **Köpeczi Bela**.

Sistemul politic, în ființă în noul principat transilvănean, s-a caracterizat, însă, prin discriminarea de neam, înjosind, în mod revoltător, populația majoritară a românilor. Legiurile votate de DIETĂ au urmărit perseverent și sfidător să acorde drepturi și privilegii exclusive pentru cele așa-zise *trei națiuni*: nobilii maghiari, patriciatul sașilor și vârfurile secuilor. Aceeași protecție au cunoscut-o și cele patru religii recepte: catolică, luterană, calvină și unitariană. Deci, cu o îndârjire tenace a fost exclusă din viața publică o națiune constituită după toate criteriile unei asemenea comunități umane, fiind vorba despre națiunea română cu cea mai numeroasă populație și cu cea mai solidă religie a țării: ortodoxismul răspândit din vechime în Transilvania.

Relațiile strânse interromânești au prevalat, în evul mediu, tocmai datorită rolului dinamizator jucat de Transilvania. Istoricul *Ioan Lupaș*, în opera sa *Realități Istorice*, remarca faptul că *desfacerea Transilvaniei din legăturile cu regatul ungar și organizarea ei ca principat sub ocrotirea suzeranității turcești erau menite să aducă țara aceasta în legături mai strânse. Acceperea dominației otomane nu a constituit un impediment în calea apropierii dintre cele două țări românești extracarpatică, Țările Române vor cunoaște o dezvoltare aparte, îndeosebi după 1529, când - după prăbușirea Ungariei în lupta de la Mohacs -, Transilvania se separă de regatul maghiar și se constituie ca principat autonom sub suzeranitatea Porții.* Ideea solidarității românești și acțiunile politico-militare comune s-au întemeiat pe un complex de factori, dintre care un rol major l-au deținut legăturile economice; în adevăr, alături de cele politice și culturale, ele au avut un sens permanent, reliefând

caracterul complementar al economiei țărilor române îndeosebi din veacul al XVI-lea. Interdependența românească a exprimat-o limpede un dregător muntean în 1558, când scria brașovenilor: *Știți bine că fără noi nu puteți fi și țara voastră, Țara Bârsei, fără țara noastră nu poate fi.* O recunoaștere similară era semnalată, în documente, și în legătură cu dependența orașului Bistrița de comerțul cu Moldova; de aceea, *Nicolae Iorga* afirma că, *pe o bază de interese comune, cea dintâi unire a românilor a existat în unitatea perfectă a vieții economice, așternută pe unitatea perfectă a vieții generale și Ardealul a intrat și el în această viață prin intercirculația românească: un singur corp, un singur sistem pe teritoriul fostei DACII.*

La interferența dintre două veacuri, *Mihai Viteazul* avea să devină, pentru o clipă în istorie, izbăvitorul suferințelor populației românești de peste munți; o populație încorsetată de o legislație străină, o populație aservită de o nobilime hrăpăreață, venită, în mare parte, din altă țară și întărită cu privilegiile feudale atât de avantajoase, lată explicația primirii entuziaste a voievodului de același neam cu ea, în 1599, la Alba Iulia, capitala istorică și orașul martir al Transilvaniei. Marele bărbat și comandant de oști a înțeles, de la început, că nu putea rămâne loțiitor al împăratului habsburgic și a preferat titlul de *domn a toată țara Ardealului*, exercitându-și puterea pentru consolidarea UNIRII pe temeiul dreptului străvechi și natural, acela de a fi conducător de același neam cu supușii săi. În decembrie 1599, eroul național spunea că *această slujbă a mea, ce am făcut-o pentru Ardeal, că mi-am dat țara mea, Țara Românească, pradă turcilor și tătarilor și atâția ani am stat împotriva turcilor cu oamenii mei și cu puținul ajutor al țării mele, necruțând sângele nostru pentru Ardeal niciodată, care, fiind sub apărarea mea, întru nimic n-a cunoscut nici o pagubă și este întreg acest ARDEAL* – cf. *Mihai Viteazul*, 1936, de **P.P. Panaitescu**.

Dar, căderea lui *Mihai Viteazul* a fost mai precipitată decât marea încercare de a reconstitui vechea Dacie. Pe deplin îndreptățită este concluzia istoricului *P.P. Panaitescu*, care, în lucrarea sa din 1936, dedicată marelui voievod, scria că *el a căzut pentru că n-a avut înăuntru o temelie economică a operei sale, iar în afară a fost victima imperialismelor ce ne înconjurau, toate unite împotriva lui.* Un mic adaos concret se impune: domnul UNIRII de la 1599-1600 a fost lichidat pentru calitățile sale morale, politice și militare, pe care nu le suportau afirmate, cu atâta tenacitate, nobilimea maghiară din Transilvania și habsburgii duplicitari și interesați. *Aceștia* - acuza pe drept istoricul amintit - *rămân răspunzători în fața istoriei ca autori ai crimei* din august 1601, săvârșită în inima Transilvaniei – vezi și *Istoria ilustrată a României și a Republicii Moldova*, 2017, coord. acad. **Ioan Aurel POP**.

DOCTRINE ȘI CURENTE POLITICE (VII)

de Ion Ștefan Baicu

În aceeași perioadă din secolul XIX au luat ființă, în unele state europene, *partide politice* purtând titlaturile de social-democrate, socialiste și muncitorești. Prima formațiune politică de acest gen a fost *Partidul Social-Democrat din Germania*, constituit în anul 1869; a urmat apariția unor partide similare în Franța, Austria, Italia, Anglia, Elveția, Ungaria, Spania, Belgia, Cehoslovacia, Bulgaria, Rusia, Polonia, Norvegia, inclusiv, în 1893, în România cu denumirea de *Partidul Social-Democrat al Muncitorilor*. Să amintim și nume de lideri ai celui din urmă: *Ioan Nădejde*, *Vasile Morțun* sau ploieșteanul *Alexandru Radovici*, cel ce înființase, în urbea *aurului negru*, un puternic *Club Social-Democrat* și editase gazeta *Democrația Socială*. Se confirma aprecierea lui *Constantin Dobrogeanu-Gherea*, potrivit căruia *idealul social-democrației române* era identic cu cel al *social-democrației europene*. (Vezi **Ion Șt. Baicu**, *Social-Democrația în Valea Prahovei – epoca modernă*, Editura PRAHOVA, 1996 și 2001).

În *vechea Românie*, grupuri socialiste – unele numite *cercuri* sau *asociații* – au luat ființă încă între anii 1870 și 1880; la Ploiești, de pildă, o asemenea organizație activa în 1871, iar în 1876 se va stabili aici *Constantin Dobrogeanu-Gherea*, care va concesiona restaurantul din *Gara de Sud* a orașului – izvor de venituri financiare pentru întreținerea propriei familii, dar și pentru subvenționarea mișcării și a presei social-democrate din țară și a unor militanți din străinătate. În epocă, de o anumită rezonanță benefică s-a bucurat studiul gherist cu titlul: *Ce vor Socialiștii Români* – document programatic din anii 1885-1886, ce se va afla la baza orientării ideologice și politice a P.S.D.M.R.; se știe că, după depășirea unor dificultăți, în jurul anului 1900, acest partid politic – din 1910 sub denumirea de *Partidul Social-Democrat* – se va afirma puternic în viața politică internă și va menține bune raporturi cu forțele similare din străinătate, inclusiv cu social-democrații din Transilvania, Banat și Bucovina.

În ajunul Primului Război Mondial, în legătură cu acest eveniment au avut loc discuții și controverse, care vor sfârși prin dezbinare și chiar prin sciziune în cadrul mișcării social-democrate europene. Cu toate acestea, după terminarea conflagrației, liderii social democrați și socialiști au încercat reluarea mai vechiului model antebelic. La congresul general de la Hamburg – Germania, în zilele de 22-26 mai 1923, în urma unor vii dezbateri, s-a decis constituirea unui forum cu denumirea: *INTERNAȚIONALĂ SOCIALISTĂ MUNCITOREASCĂ*, la care va adera și *social-democrația* din România. Doctrina social-democrată s-a îmbogățit, în epocă, cu noi idei și teze de valoare evidentă – toate pe linia *ideologiei reformiste* și nu *revoluționar-violente*, după cum preferau liderii mișcării comunisto-extremiste. De asemenea, partidele social-democrate și socialiste, cu privire la cucerirea puterii în stat, optau pentru folosirea mijloacelor legale, respectiv a celor parlamentar-democratice. Socialismul trebuia să ceară aderenților săi *să trăiască după legi morale, nu pentru că sunt membri ai partidului, ci pentru că sunt oameni* – scria în 1933 deputatul socialist belgian **Henri de Man**. (Vezi detalii în **Ion Șt. Baicu**: *Momente din istoria social-democrației române – epoca contemporană 1918-2002*, Editura PRAHOVA, 2003).

Continuare în numărul viitor

GEOPOLITICA ȘI GEOSTRATEGIA (II)

de Ion Ștefan Baicu

În *epoca modernă*, între secolele XVII și XIX, problema majoră a coagulării **științei geopolitice** se va cantona în centrul preocupărilor unui număr tot mai sporit de filozofi, sociologi, istorici, juriști și chiar economiști din Europa și din S.U.A. În Franța, de pildă, **Charles MONTESQUIEU** a contribuit esențial la cristalizarea conceptului de *determinism geografic*; el a scris despre *legile naturale*, despre tendința normală a omului de a obține *hrana* necesară, despre străduința sa de *autoconservare* – reiese din opera lui, reeditată în 1993 cu titlul *Scrisori Persane*. În privința rolului factorului geografic, englezul **Henry BUCKLE** considera că *înfățișarea generală a naturii explică evoluția inegală a civilizațiilor din lume*; în perioadă se discuta și în legătură cu *teoria alternativelor climatice*, iar cu privire la *impactul mediului geografic* și-au exprimat punctele de vedere personalități ca: germanii **Gottfried HERDER**, **Alexander Von HUMBOLDT**, **Carl RITTER** și **Friedrich RATZEL**, francezii **Jules MICHELET**, **Joseph GOBINEAU** și **Paul VIDAL**, americanii **John SULLIVAN**, **Alfred MAHAN** și **Frederic TURNER**, dar și suedezul **Rudolf KJELLEN** – vezi informații în *GEOPOLITICA*, în 1995, Buc., de **Sergiu TAMAȘ** și *Politică și Geopolitică*, în 2006, Chișinău, de **Oleg SEREBRIAN**.

În *epoca contemporană* – între secolele XX și XXI – preocupările au devenit, cu adevărat *explozibile*, în zona abordărilor vizând **GEOPOLITICA**, inclusiv **GEOSTRATEGIA**. Decenii de-a rândul, personalități de marcă au zăbovit, în mod predilect, asupra deslușirii rostului noii perechi de discipline; în lumina surselor studiate, a bibliografiilor consultate se pot evidenția în domeniu britanicii **Harlford MACKINDER** și **Arnold TOYNBEE**, francezii **Paul CLAVAL** și **Christian DAUDEL**, germanii **Karl HAUSHOFER** și fiul său **ALBRECHT**, americanii **Nicholas SPYKMAN**, **Walter LIPPMAN**, **Henry KISSINGER** și **Zbigniew BRZEZINSKI**. Din cauza asocierii *geopoliticii* cu politica nazistă – autori fiind unii corifei germani în domeniu – studierea acestei discipline avea să fie abandonată, o vreme, în Europa; în România, ea a fost complet ostracizată în anii totalitarismului comunist. În S.U.A. și în Canada, însă, se acorda atenție geopoliticii sub forma studiilor *geostrategice*; în adevăr, controlul și folosirea spațiilor terestre, maritime, aeriene și chiar a cosmosului – iată obiective fundamentale ale unor mari puteri ale lumii, îndeosebi începând cu întemeierea blocurilor politico-militare *N.A.T.O.* și *Tratatul de la Varșovia*. A gândi geopolitic însemna și înseamnă să fii interesat de planurile concurenților potențiali din epocă, să ții cont de capacitățile specifice ale diferiților actori politici și ideologici și de eterogenitatea spațială și culturală; în fine să ai în vedere condițiile naturale, diversitatea etnică, religioasă și istorică, dar și discrepanțele economice ale lumii contemporane – în opinia politologului francez **Yves LACOSTE**, coautor al lucrării din 1993 cu titlul *Dictionaire de Géopolitique*, editare la *PARIS*.

Continuare în numărul viitor

„Locul din fața soarelui” și „Prezența neantului” de Valentin Popescu

de Ion Dumitru

Cele două volume de versuri: **LOCUL DIN FAȚA SOARELUI** și **PREZENȚA NEANTULUI**, EDITURA PRINTECH, București, în marea lor majoritate, scrise în versuri libere, conțin poeme care ilustrează referințele unor importanți critici literari: „O poezie ruptă din tenebre care se limpezește și se așază sub cele mai bune auspicii. Un reviriment care ar fi păcat să se piardă” (Geo DUMITRESCU); „...simple, romantic, fără grandilocvență” (Alex ȘTEFĂNESCU); „...poeme în competiție cu cele mai proaspete ..... ale lirismului românesc” (Nicolae CIOBANU).

Deși au titluri diferite, cele două cărți se aseamănă prin conținut, telemică poetică și intenție stilistică. Textul pare a fi un vulcan care erupe lavă de cuvinte, ritmic, în propoziții și fraze mai scurte sau mai lungi, cât să exprime mai clar, mai precis, mai complex ideile poetice.

E un firesc natural în poemele poetului Valentin Popescu, precum în „întimplare cu un poem”, în care se confesează că i s-a întâmplat să iubească un pom, într-un moment de fericire, căruia i-a poruncit să crească și cu care avea trăiri comune:

„Reparam același aer, visam același cer,
Eu îi ascultam sevele lui, el asculta sângele meu.
Începusem să am viteza de trăire
A unui arbore.
Și asta, fără să-mi dau seama că era bine.
Mai târziu, când am început, să trăiesc
Cu viteza normală, am înțeles câtă-răbdare
Avusem cu mine,
Deși era și el ocupat
Cu primăvara, cu toamna.
În multe poeme, imprimanta, marca Valentin Popescu,

conștientizează abstractul prin cuvinte-imagini. Spre exemplu: „șpanuri vechi, .../mecanisme”, „frumoasele mâini”, „prafuri amare”, „acul”, „sulița”, „plita”, „un tuci, o ventuză”, „flacăra vorbelor”, „luna din găleata mea cu ulei”, „răsună scările”, „creuzetul”, „trriage”, ... „roșii de „măceși tari”, „lucrare sfântă de zețari”, „parfum”, „dușumea”, „ochi blânzi de catifea”, „lampa cu carbid”, „baraca din cofrage”, „var și ciment” „sârme groase de curent”, „cenușă”, „sticlă pisată”, „domnul șobolan”, „electrod”, „.....”, „.....”, „iarbă-nstea”, „.....anii de tinerețe când era lucrător în depou”, „.....de lucru, maturitate, experiențe de viață, iubirea, universul spiritual”.

Sunt în cele două volume și combinații de cuvinte-nucleu semantic cu valoare stilistică remarcabilă: stafia unei emoții aprige....”, „arheologi de simboluri”, „sferă de dar”, „clopotel luminii alb”, „magice .....”, „nașterea unui zbor din mahnire”, „.....în îmbrățișări duioase pe vârful”, „stocismul .....” (din vol. „focul din fața soarelui); „flacăra vorbelor”, „mărgăritarul cuvântului”, „floarea vreunui cuvânt”, „roua trecută prin luceafăr”, „tresărire albă de mătase”, „statuia viermelui”, „incizii făcute de aburi în stele”, „șoimii de fildeș”, „singurătate cu ochi de vulture liniștit”; „extaz subțire”, „limbă sângerie” (din vol. „Prezența neantului”). Asemenea construcții epitetice și metaforice atestă că poetul stăpânește arta cuvântului scris.

Este de reliefat și prezența acelor două ființe imaginare, el și ea, la care autorul face referiri, invocându-le.

Citind cele două volume, se poate afirma că Valentin Popescu, din satul Tăriceni, comuna Șirna, județul Prahova, este un poet autentic, înzestrat cu talent și multiple calități scriitoricești.

ȚINTEA MUZICALĂ (III)

de Sanda Hârlav

Nu au lipsit din acest colorat peisaj componistic, cu tematică atât de incitantă, nici lucrări de compozitori români contemporani. Ne referim la lucrarea *Caccia* pentru două viori, comandă a festivalului Țintea Muzicală, scrisă chiar anul acesta de **Șerban Marcu** (născut la Rupea, cadru didactic la Academia de Muzică *G. Dima* din Cluj-Napoca), prezentată în primă audiție absolută pe scena Sălii Auditorium a UNMB, unde a avut loc inaugurarea ediției a XI-a a festivalului.

Concertul final al festivalului *Țintea Muzicală 2019* s-a desfășurat la Biserica romano-catolică *Cristos Rege* din Ploiești și s-a intitulat *Laudate Dominum*. În acest decor sacru, compozitoarea **Adina Dumitrescu** a dăruit din toată inima și cu toată dragostea, preotului paroh Iosif Imbrișcă, lucrarea *Laude* pentru voce, vioară și pian, scrisă pe versuri din Psalmii 147, 148 și 18, și interpretată în primă audiție absolută pentru publicul ploieștean. Și ca un elogiu către compozitoare îmi permite câteva aprecieri:

Lauda 1 comentează muzical versete din psalmul 147 despre care se spune că prevestește răspândirea în toată lumea a Cuvântului lui Dumnezeu, prin gura Apostolilor. În introducerea, pianul și vioara picură liniștea în sufletul ascultătorului alternând alene sunete limpezi și cristaline ca fulgii ușori de zăpadă. Versetele care încep întotdeauna cu pronumele demonstrativ *Cel*, rostite de mezzosoprană, pornesc de pe sunete înalte și coboară în ghirlande, asemenea darurilor și harurilor trimise de Dumnezeu pe pământ. Pianul și vioara înalță coloane sonore spre cer, asemenea rugăciunilor

care pornesc din rândul celor păcătoși: *Cel ce aruncă gheața Lui ca bucățelele de pâine, va trimite cuvântul Lui și le va topi. Va sufla Duhul Lui și vor curge apele...* spune în final. *Psalmul 147. Lauda 2*, are ca suport verbal un fragment din *Psalmul 148*, considerat de teologi, psalm de laudă și începe *ex abrupto*, cu o poruncă izbucnită ca un vulcan din sufletul celor trei instrumente, vocea, vioara și pianul: *Să laude toți îngerii lui! Toate puterile lui!* [...] muzica urcă triumfătoare către cer căci toată suflarea universului, *Împărații pământului și toate popoarele, / căpeteniile și toți judecătorii pământului / Tinerii și fecioarele, bătrânii cu tinerii!* trebuie să-l laude pe El. Concluzia are ceva apoteotic și urcă atât musical cât și spiritual, spre înalțuri: *Că El a zis și s-au făcut! / A poruncit și s-au zidit! Lauda 3 folosește* primele 7 versete din *Psalmul 18*, despre care Sf. Apostol Pavel și alți mari teologi susțin că se referă profetic, la predica de pe munte a Mântuitorului. Vocea mezzosoprană rostește într-un evasi recitativo, cuvintele fiecărui verset, pe un sunet anume. Tensiunea crește cu fiecare nou verset, situat pe sunete din ce în ce mai înalte, sugerând urcușul din treaptă în treaptă spre mântuire. Vioara și pianul învâluie în volute calde acest recitativ care vorbește despre atotputernicia Creatorului.

La final trebuie să spunem că festivalul a fost găzduit cu bucurie de sălile deja consacrate la edițiile precedente: Universitatea Națională de Muzică București, Muzeul Memorial „Paul Constantinescu” din Ploiești, Parohia Sf. Nicolae din Câmpia (prin bunăvoința preotului paroh Grigore Meșteroaie, și Biserica Romano Catolică *Cristos Rege* din Ploiești.

Așteptăm cu interes următoarea ediție a Festivalului *Țintea muzicală*.

PRIMUL PILOT PLOIEȘTEAN - ALEXANDER HENRI SCHWARTZ (IX)

de Alexandru Marin

Datorită internării într-un spital de campanie, în perioada 15/28 august 1917-22 august/3septembrie 1917, a sergentului-observator Alexander Henri Schwartz, acesta nu a executat nici o misiune, iar după refacere și externare din spital, a fost repartizat la Grupul 2 Aeronautic Tecuci, Escadrila F.9. S-a acomodat repede cu camarazii din noua unitate, cu viața și pregătirea ce se execută pentru viitoarele misiuni de luptă. Aceste misiuni urmau să acționeze pe frontul de la Mărășești. În ziua de 01/14 septembrie 1917 a plecat într-o misiune de recunoaștere în zona localităților Cosmeștii Noi – Mărășești,sergentul-observator Alexander H. Schwartz în echipaj cu locotenentul-pilot Petrescu. A fotografiat zona frontului cuprinsă între Frunzeasca și Cosmești, între orele 17,25-18,55. Misiunea a continuat și în zilele următoare. Dar a venit ziua, când sergentul-observator Alexandru Henri Schwartz, conform legilor Universului, să facă un nou pas spre perfecționare, lucru ce și l-a dorit, cred, de foarte mult timp. Acest pas, fiind ultima misiune, care va fi executată din două ieșiri, în ziua de 16/29 septembrie 1917. În prima ieșire, de dimineață, între orele 10,20 și 12,20, făcând echipaj cu pilotul-subofițer, Anghel Gânțoiu, observatorul-sergent, Alexander H. Schwartz, au plecat într-o misiune de fotografiere a pozițiilor germane, cuprinse între localitățile Biliești-Frunzeasca-V.Morii. În cea de a doua ieșire, după amiază, observatorul-sergent, Alexander H. Schwartz, execută între orele 16,30-18,45, o recunoaștere în zona Cosmeștii Noi-Biliești. „...La Mireștii Vechi am văzut o baterie A.A., formată din două pi de calibru 105 mm. Avionul a fost puternic bombardat în momentul când survolam Pădurea Neagră. Schijele obuzelor au găurit planurile și au rupt echilibrul. Numai măiestria în arta pilotajului a plutonierului Athanasie [Cezar] ne-a salvat de la o catastrofă, aparatul a aterizat în condițiuni dificile...”. După această ieșire, prin Ordinul M.C.G. Român, nr.70/1917, sergentul Alexander Henri Schwartz a primit aprobarea să plece în Franța, pentru a urma Școala Militară de Pilotaj de la Avord, în urma unei cereri adresată conducerii armatei române. La plecare, a primit foaia calificativă, întocmită de căpitanul-observator Marinescu, care stipula în conținutul acestui important document pentru viitorul lui Alexandru H. Schwartz următoarele; „Sergentul Schwartz Henri Alexander este un ostaș sănătos și foarte rezistent. Inteligent, muncitor și foarte doritor de a se instrui. Posedă mult curaj, iar în executarea misiunilor a dat dovadă de sânge rece și de rezistență dusă până la încăpățănare... foarte bun observator aerian; a executat în special misiuni fotografice în condițiuni foarte grele. În ziua de 18 septembrie 1917 s-a întors dintr-o misiune executată deasupra Pădurii Negre [sud-est de Ciulea], cu 68 de găuri provocate de schije în aparat, binoclu spart, corzi și nervure rupte, însă cu misiunea îndeplinită. A făcut parte din Escadrila F.9 de la 24 august la 30 septembrie 1917, când a fost trimis în Franța pentru a urma școala de pilotaj. Merită cu prisosință a fi înaintat la gradul de sublocotenent de rezervă.” A fost avansat la gradul de plutonier în ziua de 10/23 martie 1918, odată cu primirea brevetului militar de pilot.

Continuare în numărul viitor

O NUNTĂ DE POMINĂ Episod din istoria Moldovei (V)

de Constantin Dobrescu

George Sion ne dă informații bogate și pitorești, în legătură cu acest eveniment.

Iată-le:

„Într'una din nebunele sale cavalcade, într'o zi, (beizadea Grigore) s'a pomenit într'un sat pe care nu-l mai văzuse. Întrebă el al cui e satul? I se spuse că este al lui C. Negruzzi. Merse la curte, se prezentă proprietarului și astfel legă cu el cunoștință, care apoi ajunse o intimă amicitie. Negruzzi nu întârzie de a-i întoarce vizita. Este primit în salon. Acolo, dă peste o damă frumoasă și elegantă, care se părea absorbită în lectura unei cărți ce ținea în mână. Până a nu apuca însă a se apropia de ea și a-i vorbi, intră pe ușa din dreapta beizadea Grigore, care numaidecât îl prezentă acelei dame, declinandu-i numele și pronumele, iar lui îi zise: „J'ai l'honneur de vous presenter madame la contesse Dash **ma fiancée**”. La auzul acestui nume, Negruzzi a rămas uimit și nu știa ce să creadă: era oare romanciera ale cărei opere le citise? Iată întrebarea ce mai întâi făcu (în românește) princiarului ei logodnic. Acesta îi răspunse afirmativ.

„Contesa Dash rămase încântată de cunoștința aceasta, fiindcă pentru prima oară da peste un om care putea vorbi literatură în locul unde se vedea ea exilată. Negruzzi rămase nu mai puțin încântat de cunoștința acestei persoane, care, în societățile cele mai înalte, putea să strălucească cu spiritul și distincția sa.

„Dar, când voi să plece de la Perieni, se uimi auzind ruga ce-l făcea beizadea Grigori ca să nu spună nimănui c' a întâlnit la el pe contesa, fiindcă Vodă nu știa nimica și trebuia mai întâi să-l prepare, pentru ca să-i capete consimțământul”.

„Nu trecură multe zile și, într'o Duminică dimineața, Negruzzi se pomeni invitat împreună cu doamna, la prânz, la Perieni. Nu se putea refuza. Fură primiți cu brațele deschise, dar ceea ce li se păru curios, era că văzură pe contesa în toaletă de mireasă. Beizadea Grigore, care și el era îmbrăcat de gală, descurcă lucrul spunând lui Negruzzi că l-au poftit anume pentru ca să-i cunune, că, înainte de a cerea consimțământul tatălui său, s'a gândit că ar fi mai rău dacă ar întâmpina un refuz și deci s'a decis a pune pe Vodă în fața unui fapt împlinit. S'a cercat să refuze bietul Negruzzi, pe motiv că se temea de urgia lui Vodă, în fine n'a putut scăpa; și, fiindcă erau toate lucrurile pregătite și mai tot satul adunat la biserică (din ordinul Beizadelei), Negruzzi dând brațul contesei și Beizadea doamnei Negruzzi, se coborâră și merseră la biserică, care era în parcul din spatele casei. Acolo, preotul, care era gata înveșmântat, n'a voit a proceda la cununie până nu i se va da **peciu***); drept peciu însă, i se arătă o gură de pistol care-l amenința, de va stărui în refuz. Așa văzând, preotul își lua inima în dinți și, cu jumătate voce, cântă „Isaia dântuiește”, după care perechea princiară mai întâi asistă la o horă mare de țărani ce se făcuse în bătătura din fața castelului, apoi se urcă sus, spre a se pune la masă”.

de Marian Chirulescu

OCTOMBRIE

- Trimestrul IV – Cristofor Columb a descoperit America (1492)
- octombrie – 35 de ani de la moartea istoricului Hadrian Daicovicu (1932-1984)
- octombrie – 70 de ani de la înființarea Uniunii Compozitorilor din România - Filiala Ploiești (1949)
- octombrie – revista *Tânărul scriitor* (1951-1957), continuată de revista *Lucaefărul*
- octombrie-decembrie – A apărut revista „Manuscriptum” (1970, București)
- 01.10 – Ziua Internațională a Muzicii; Ziua Internațională a Persoanelor Vârstnice; Ziua Mondială a Habitatului
- 01.10 – 335 de ani de la moartea scriitorului Pierre Corneille (1606 -1684)
- 01.10 – 120 ani de la moartea scriitorului Anton Bacalbașa (1865-1899)
- 01.10 – 95 de ani de când Biserica Ortodoxă Română a adoptat Calendarul gregorian (1924)
- 01.10 – Se naște poetul Ion Stratan (1955-2005, Ploiești), Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești
- 01.10 – Se naște scriitorul Cristian Tudor Popescu (1956)
- 02.10 – Se naște compozitorul Ciprian Porumbescu (1853-1883)
- 02.10 – Ziua Internațională a Non-volenței
- 02.10 – 150 de ani de la nașterea scriitorului Mohandas (Mahatma) Karamchand Gandhi (1869-1948)
- 02.10 – 115 ani de la nașterea scriitorului Graham Greene (1904-1991)
- 02.10 – Se naște poetul Miron Radu Paraschivescu (1911-1971)
- 02.10 – Se naște scriitorul Vasile Mănușeanu (1928, Ploiești -1992)
- 02.10 – 85 de ani de la nașterea actorului și omului de cultură Ion (Nelu) Stan (1934, Ploiești)
- 02.10 – Se naște scriitorul Paul Goma (1935)
- 02.10 – 80 de ani de când s-a născut interpretul de muzică ușoară Dan Spătaru (1939-2002)
- 03.10 – 155 de ani de la nașterea scriitoarei Elena Văcărescu (1864-1947)
- 03/17.10 – Se naște regina Maria a României (1875-1938, Sinaia)
- 03/15.10 – Se naște regele Carol al II-lea al României (1893, Sinaia-1953)
- 03.10 – 65 de ani de la nașterea scriitorului Ioan Groșan (1954)
- 03.10 – Ziua Națională a Germaniei (în urma reunificării din 1990)
- 04.10 – Ziua Internațională a Protecției Animalelor (1931), în memoria protectorului acestora, Sf. Francisc de Assi și întemeietorul Ordinului Franciscanilor (canonizat pe 04.10.1228)
- 04.10 – 350 de ani de la moartea pictorului Rembrandt (1606-1669)
- 04.10 – Se creează statul Belgia, după separarea de Olanda (1830)
- 04.10 – Se naște omul politic Nicolae Titulescu (1883-1941)
- 04.10 – S-a născut istoricul și publicistul prahovean Matei Stăncioiu (1933-2001)
- 04.10 – 105 de ani de la nașterea profesorului de lb. română Gheorghe Milica (1914-1981)
- 04.10 – Se naște actorul Florian Pitiș (1943-2007)
- 04.10 – Se naște poetul și criticul literar, ec. Nicolae Dorel Trifu (1945, Țința)
- 04.10 – Uniunea Sovietică a lansat în spațiu primul satelit artificial al Pământului – „Sputnik”(1957). Săptămâna Mondială a Spațiului
- 04.10 – Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei a aprobat aderarea României ca membru cu drepturi depline a organismului european (1993)
- 05.10 – Ziua Mondială a Profesorilor (declarată de UNESCO)
- 05.10 – Se naște scriitorul și omul politic Vaclav Havel (1936-2011)
- 05.10 – Se naște poetul, ing. Codruț Ion Radi (1957, Sinaia)
- 05.10 – Se naște lector univ. dr. sportiva, Cetățean de Onoare al municipiului Ploiești Mirela Dulgheru (1966, Ploiești)
- 06.10 – Se naște arhitectul Le Corbusier (1887-1965)
- 06.10 – 130 de ani de la deschiderea Clubului „Moulin Rouge” din Paris (1889)
- 06.10 – Se naște Petre Țuțea, gânditor și orator (1902-1991)
- 06.10 – 30 de ani de la moartea actriței Bette Davis (1908-1989)
- 06.10 – 90 de ani de la nașterea acad., ing. Corneliu Mihai Drăgănescu (1929, sat Făget, Ph.)
- 06.10 – Se naște dramaturgul Paul Ioachim (1930, com. Baba-Ana, Ph.)
- 06.10 – Se naște poetul Traian Tr. Cepoiu (1951, com. Cerașu, Ph.)
- 07.10 – Decizia Sinodului de la Alba Iulia de unire a Mitropoliei Ortodoxe cu Biserica Romei (1698)
- 07.10 – S-a inaugurat Castelul Peleş (1883)
- 07.10 – Se naște istoricul literar și istoricul Constantin M. Râpeanu (1897, com. Starchiojd, Ph. - 1978, Ploiești)
- 07.10 – Se naște dr. în teologie și ing. Gabriel Memelis (n. 1967, Ploiești)
- 08.10 – 265 de ani de la moartea scriitorului Henry Fielding (1707-1754)
- 08.10 – Armata Română victorioasă în Războiul de Independență își face intrarea triumfală în București (1878)
- 08.10 – Se naște violonistul Ion Voicu (1923-1997)
- 08.10 – 85 de ani de la nașterea prof. univ. dr. în istorie Ion Șt. Baicu (1934), activitate în Ploiești
- 08.10 – 80 de ani de la moartea scriitorului George Mihail Zamfirescu (1898-1939)
- 08.10 – Se naște bibliograful și publicistul Marian Chirulescu (1943), activitate în Ploiești
- 08.10 – 65 de ani de la nașterea criticului literar și muzical Costin Tuchilă (1954)
- 08.10 – 65 de ani de la moartea matematicianului Dimitrie Pompeiu (1873-1954)
- 08.10 – Se inaugurează pentru public Muzeul Petrolului din Ploiești (1961)
- 09.10 – Ziua Națională a Comemorării Holocaustului din România
- 09.10 – 150 de ani de la nașterea filologului Constantin Marius Șăineanu (1869, Ploiești -1947)
- 09.10 – 70 de ani de la nașterea pictoriței scenograf Ruxandra Leopoldina Bârsan (1949, Câmpina)
- 09.10 – 95 de ani de la moartea poetului Valeri Iakovlevici Briusov (1873-1924)
- 10.10 – Ziua Mondială a Sănătății Mintale
- 10.10 – 335 de ani de la nașterea pictorului Antoine Watteau (1684-1721)
- 10.10 – Se naște compozitorul Giuseppe Verdi (1803-1901)
- 10.10 – 185 de ani de la nașterea scriitorului Aleksis Kivi (1834 -1872)
- 10.10 – Se naște istoricul, dr. în Drept și Litere Dan Cernovodeanu (1921, Pl.)
- 10.10 – Se naște dr. în filologie și omul de cultură Constantin Manolache (1938, Ogretin, Drajna, Ph.)
- 10.10 – Se naște poeta Mariana Costescu (1942, Ploiești)
- 10.10 – Se naște poeta Victoria Stoicescu (1946, Vălenii de Munte)
- 10.10 – Începe să apară revista „România literară” (1968-continuu)
- 11.10 – Se naște poetul Ștefan Octavian Iosif (1875-1913)
- 11.10 – 105 de ani de la nașterea poetului Leonida Secrețeanu (1914. com. Drăgănești, sat Bărâtaru, Ph. -1978, Ploiești)
- 11.10 – 90 de ani de la nașterea actriței Olga Tudorache (1929)
- 11.10 – S-a născut istoricul Hadrian Doicovicu (1932-1984)
- 11.10 – Se naște regizorul de film Dan Pița (1938)
- 11.10 – Se naște poetul Dan David (David Constantinoiu) (1952, com. Berteau, Ph. -1990)
- 12.10 – Se inaugurează „Monumentul Vânătorilor” din Ploiești, ridicat în amintirea eroilor prahoveni din Războiul de Independență (1897)
- 12.10 – 105 de ani de la nașterea prof. de educație fizică Gheorghe Mătușa (1914-2000)
- 12.10 – Se naște prof. univ. dr. ing. Nicolae Posea (1928)
- 12.10 – Se naște tenorul Luciano Pavarotti (1935-2008)
- 13/25.10 – Se naște avocatul și omul politic Dumitru (Take) Ionescu (1858, Ploiești -1992)
- 13.10 – 135 de ani de la nașterea scriitorului și medicului Vasile Voiculescu (1884-1963)
- 13.10 – Se naște poetul Emil Z. Bărbulescu (1897-1926)
- 13.10 – Regizorul Lucian Pintilie a primit, pentru filmul *Terminus Paradis*, premiul special al juriului (Festivalul Internațional de Film de la Veneția 1998)
- 14.10 – Ziua Internațională pentru Reducerea Dezastrelor Naturale
- 13.10 – Se naște omul politic Margaret Thatcher (1921-2012)
- 14.10 – Ziua Internațională pentru Reducerea Dezastrelor Naturale
- 14.10 – Se naște omul de afaceri și omul politic Gheorghe (Ghiță) Ioan (Ioanescu) (1833-1898)
- 14.10 – Se naște scriitoarea Katherine Mansfield (1888-1923)
- 14.10 – Se naște scriitorul Nicolae Rădulescu-Lemnar (1908, com. Sălcile, Ph. -2007, Ploiești), Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești
- 14.10 – Se naște scriitorul Alexandru Predescu (1912, com. Plopeni, Ph.)
- 14.10 – S-a născut compozitorului și violonistului Grigore Nica (1936)
- 14.10 – 75 de ani de la apariția periodicului ploieștean *Presa* (1944-1948)
- 15.10 – Se înființează Biblioteca Națională a României (1836)
- 15.10 – 175 de ani de la nașterea filosofului Friedrich Nietzsche (1844-1900)
- 15.10 – 145 de ani de la nașterea neurologului, acad. Constantin I. Parhon (1874) și 50 de ani de la moartea sa (1969)
- 15.10 – La Alba Iulia a avut loc încoronarea regelui Ferdinand I și a Reginei Maria (1922)
- 15.10 – 75 de ani de la moartea sculptorului Gheorghe Tudor (1882, Breaza -1944)
- 16.10 – Ziua Mondială a Alimentației (declarată de FAO)
- 16.10 – 165 de ani de la nașterea scriitorului Oscar Wilde (1854-1900)
- 16.10 – Se naște dramaturgul Eugene O'Neill (1888-1953)
- 16.10 – Se naște scriitorul Gunther Grass (1927)
- 16.10 – Se naște interpreta Gabi Luncă (1938, com. Vărbilău, Ph.)

- 16.10 – Se naște dr. în biologie Emilia Elena Iancu (1946, Albești, Ph.)
- 17.10 – 170 de ani de la moartea compozitorului și pianistului Frédéric Chopin (1810-1849)
- 17/29.10 – 130 de ani de la moartea publicistului rus N.G.Cernășevski (1828-1889)
- 17.10 – 115 ani de la moartea poetului Ștefan Petică (1877-1904)
- 17.10 – S-a născut scriitoarea Aida Vrion (1886, Ploiești-1954)
- 17.10 – Se naște scriitorul Constantin Bărbuceanu (1923, Ceptura, Ph. -1997)
- 18.10 – 160 de ani de la nașterea filosofului Henri-Louis Bergson (1859-1941)
- 18.10 – Se naște filosoful Petre P. Negulescu (1870, Ploiești -1951)
- 18.10 – Se naște scriitorul George Ranetti (1875, Mizil -1928)
- 18.10 – Se naște publicistul Toma Culcea (1900, sat Puchenii Mici, Ph.-1972)
- 18.10 – Se naște scriitorul Mihail Sebastian (1907-1945)
- 18.10 – Se naște dirijorul Horia Andreescu (1946)
- 19.10 – 410 de ani de la moartea teologului Jacobus Arminius (1560-1609)
- 19.10 – Se naște Simion Mehedinți, creatorul școlii românești de geografie (1868-1962)
- 19.10 – 120 ani de la nașterea scriitorului Miguel Angel Asturias (1899) și 45 de ani de la moartea sa (09.06.1974)
- 19.10 – Se naște medicul și polisportivul Emil Vlaiculescu (1923-2010), activitate în Ploiești
- 19.10 – 90 de ani de la moartea dramaturgului Alexandru Davilla (1862-1929)
- 19.10 – 85 de ani de la nașterea pictoriței Mihaela Nica-Crăciun (1934, Ploiești)
- 19.10 – Se naște poetul N. Petrescu-Redi (1951, sat Puchenii Moșneni, Ph.)
- 19.10 – Se naște ziarista Luiza Camelia Pintilie-Rădulescu
- 20.10 – 165 de ani de la nașterea poetului Arthur Rimbaud (1854-1891)
- 20.10 – 160 de ani de la nașterea filozofului și pedagogului John Dewey (1859-1952)
- 20.10 – Se naște lingvistul Alexandru Rosetti (1895-1990)
- 20.10 – Se naște dirijorul și compozitorul Gheorghe C. Ionescu (1920, sat Bughea, Ph. - 1999)
- 20.10 – Se naște scriitorul Ioan Grigorescu (1930, Ploiești-2011), Cetățean de Onoare al Municipiului Ploiești
- 20.10 – 85 de ani de la nașterea prof. univ. dr. ing. Nicolae Napoleon Antonescu
- 20.10 – S-a născut sculptorul Justin Bratu (1935)
- 21.10 – Se naște chimistul Alfred Nobel (1833-1896)
- 21.10 – Fernando Magellan descoperă strâmtoarea Țara de Foc și America de Sud (1520)
- 21.10 – Se naște scriitorul prof. Zaharia Antinescu (1826-1902, Ploiești)
- 21.10 – Se naște poetul Teodor Poiană (1931, Poiana Țapulii, Ph.)
- 21.10 – Se naște cineastul Nikita Mihalkov (1945)
- 22.10 – Se naște arhimandritul Ghenadie Poenaru (Gh. Pârvolescu) (1805, Săcele-1873, Câmpina)
- 22.10 – Se naște compozitorul și pianistul Franz Liszt (1811-1886)
- 22/23.10 – 175 de ani de la nașterea actriței Sarah Bernhardt (1844-1923)
- 22.10 – Se naște matematicianul și epigramistul Ion Grigore (1907, sat Tătărani, Dbv. -1990)
- 22.10 – Se naște poetul Nicolae Stanciu (1940, com. Brazi, Ph.)
- 22.10 – Se naște dr. în filologie Loredana Mihăilă (1973, Ploiești)
- 22.10 – 75 de ani de la moartea poetului Benjamin Fundoianu (1898-1944)
- 22.10 – S-a născut dr. În filologie Loredana Mihăilă (1973, Ploiești)
- 23.10 – Se naște pictorița Georgeta Năpăruș-Grigorescu (1930, Comarnic)
- 23.10 – 85 de ani de la nașterea muzeografului prof. Ion Ștefanescu (1934)
- 23.10 – Se naște profesoara și omul de presă Gabriela Teodorescu (1937)
- 23.10 – Se naște fotbalistul brazilian Pele (1940)
- 23.10 – Se naște poetul și publicistul ing. Lucian Vasilescu (1958, Ploiești)
- 24-30.10 – Săptămâna Dezarmării
- 24.10 – Ziua Națiunilor Unite
- 24.10 – 125 de ani de la moartea picturului Gheorghe Tattarescu (1820-1894)
- 24.10 – 115 ani de la înființarea Societății de sport „Prahova” (1904)
- 24.10 – Se naște poetul Gheorghe Andrei (1937, com. Sângeru, Ph.)
- 24.10 – Se naște drd. arheolog Dan Lichiardopol (1946-2006, Ploiești)
- 24.10 – 45 de ani de la moartea violonistului David Oistrach (1908-1974)
- 25.10 – Se naște compozitorul Georges Bizet (1838-1875)
- 25.10 – Se naște pictorul Pablo Picasso (1881-1973)
- 25.10 – Se naște Mihai I, rege al României (1921, Sinaia-2017)
- 25.10 – La Opera Română din București are loc premiera operei „O noapte furtunoasă” de Paul Constantinescu, cu un libret după I.L. Caragiale (1935)
- 25.10 – Se naște graficianul Vintilă Făcăianu (1936 – Ploiești, după 1983)
- 26.10 – Se naște domnitorul Moldovei Dimitrie Cantemir (1673-1723)
- 26.10 – Este întemeiat primul spital din Ploiești, prin donația clucerului Gheorghe Boldescu (1831)
- 26.10 – 135 de ani de la moartea scriitorului Ion Codru-Drăgușanu (1818-1884)
- 26.10 – Se naște conf. univ. matematicianul Andrei. Gh. Ioachimescu (1868, Ploiești-1943)
- 26.10 – Se naște profesorul și publicistul Dumitru Munteanu-Râmnic (1876-1952)
- 26.10 – Se naște scriitorul Guillaume Apollinaire (1880-1918)
- 26.10 – Se naște scriitorul Nikos Kazantzakis (1885-1957)
- 26.10 – Se naște scriitorul și farmacistul Virgil Bostănuș (1921-1996, Ploiești)
- 26.10 – Se naște criticul literar, prof. univ. dr. Ion Bălu (1933, Poiana Câmpina)
- 26.10 – Se naște istoricul Matei D.Savu (1937, com. Șirna, Ph.)
- 26.10 – 70 de ani de la nașterea cântăreței și actriței Corina Chiriac (1949)
- 26.10 – 75 de ani de la nașterea poetei basarabene Leonida Lari (1949)
- 27.10 – Ziua Mondială a Patrimoniului Audiovizual
- 27.10 – 550 de ani de la nașterea umanistului Desiderius Erasmus de Rotterdam (1469-1536)
- 27.10 – Cristofor Columb descoperă Cuba (1492)
- 27.10 – Se naște compozitorul și violonistul Niccolò Paganini (1782-1840)
- 27.10 – S-a născut scriitorul și profesorul Zaharia Antinescu (1826-1902)
- 27.10 – Se naște pictorița Margareta Barteș (1911)
- 27.10 – Se inaugurează „Coloana fără sfârșit”, sculptată de Constantin Brâncuși (Tg. Jiu, 1938)
- 27.10 – 80 de ani de la nașterea compozitoarei și dirigoarei de cor Fiorela-Georgeta Tică (1939), activitate în Ploiești
- 27.10 – Se naște poetul Silviu David (1989, Ploiești)
- 28.10/08.11 – 140 de ani de la inaugurarea Școlii Secundare de Fete din Ploiești (viitoarea Școală "Despina Doamna") (1874)
- 28.10 – Începe domnia lui Constantin Brâncoveanu în Țara Românească (1688) și 300 de ani de la sfârșitul ei (1714)
- 28.10/10.11 – Se naște scriitorul Ivan Sergheevici Turgheniev (1818-1883)
- 28.10 – Se inaugurează Statuia Libertății din New York (1886)
- 28.10 – 90 de ani de la nașterea publicistului și omului de cultură, prof. Mihai L. Apostol (1929-2009, Ploiești)
- 28.10 – Se naște compozitorul și dirijorul Leonida Constantin Brezeanu (1938, com. Teișani, Ph.)
- 29.10 – Se creează Organizația Internațională „Crucea Roșie” (Geneva, 1863)
- 29.10 – Se naște pictorul Jean Al. Steriadi (1880-1956)
- 29.10 – Se naște dramaturgul Mihail Sorbul (M. Smolski) (1885-1966)
- 29.10 – S-a născut istoricul Vlad Georgescu (1937-1988)
- 30.10/11.11 – Se naște scriitorul Feodor Mihailovici Dostoievski (1821-1881)
- 30.10 – 180 de ani de la nașterea picturului Alfred Sisley (1839) și 120 ani de la moartea sa (29.01.1899)
- 30.10 – Se naște scriitorul Dului Zamfirescu (1858-1922)
- 30.10 – Se naște poetul Aurel M. Buricea (1943)
- 31.10 – Se naște pictorul Jan Vermeer (1632-1675)
- 31.10/12.11 – Se naște compozitorul Alexandr Borodin (1833-1887)
- 31.10 – Se naște scriitorul Eduardo De Amicis (1846-1908)
- 31.10 – Se înființează cea mai veche instituție de cultură din România, Societatea Culturală „Ateneul Român”, la București (1865)
- 31.10 – Se naște criticul literar Eugen Lovinescu (1881-1943)
- 31.10 – S-a născut pictorița Coca Mețianu (1910)

CUPRINS

Editorial, *Gelu Nicolae Ionescu - cop.2* * Cultură și știință, *Eugen Simion* - p.1 * Tentativă de castrare, *Alex Ștefănescu* - p.2 * Galeria marilor epigramiști: Gheorghe Penciu, *C. Tudorache* - p.4-6 * Răsfoiri și comentarii, *Constantin Tudorache* - p.6-7 * Lecturi paralele, *C. Tudorache* - p.8 * Mihai Viteazul și Vaticanul, *C. Dobrescu* - p.9 * Vasile Sturza, *C. Dobrescu* - p.10 * Festivalul Național „I.L. Caragiale” (ed. a XVI-a) - p.11-12 * Transdisciplinaritate și aforisme, T. D. Lazăr - p.13 * Corespondența poetului Grigore Arbore cu Basarab Nicolaescu, *Train D. Lazăr* - p.14 * Calcio Vecchio, *Traian D. Lazăr* - p.15 * Medicul G. Cosma, un intelectual în postumitate, *C. Dobrescu* - p.16 * Pagini dintr-o istorie a șahului prahovean, *Constantin Marin* - p.17 * Omagiu - Acad. Ovidiu Bojor, *Elena Trifan* - p.18 * Să nu uităm odiseea Transilvaniei! și Istoricul tratat de pace din 1920 de la Traianon!, *Ion Șt. Baicu* - p.19 * Doctrină și curente politice, *Ion Șt. Baicu*; Geopolitica și geostrategia, *Ion Șt. Baicu* - p.20 * Țineta muzicală, *Sanda Hârlav* - p.21 * Primul pilot ploieștean - Alexander Henri Schwartz, *Alex. Marin* - p.22 * O nuntă de pomină, *C. Dobrescu* - p.22 * Evenimente culturale - p.23-24

CREDINȚĂ ȘI ISTORIE LA MÂNĂSTIREA COMANA

jud. Giurgiu

de Elena Trifan

Localitatea Comana din județul Giurgiu este renumită pentru Delta Neajlovului, Parcul Natural și Mănăstirea "Sfântul Nicolae", unde istorie și religie își dau mâna reușind să înscrie momente de unicatitate în istoria neamului românesc, unde patriotismul înseamnă credință, dar și faptă pusă în binele unei comunități și al unei națiuni.

Complexul monahal de aici construit chiar pe malul râului Neajlov este alcătuit din biserica mănăstirii, un muzeu de istorie, un mausoleu și chilii.

Am fost uimiți, mulțumiți și încântați de buna organizare a mănăstirii.

Era zi de sărbătoare, slujba religioasă era în plină desfășurare și noi pelerinii am fi putut rămâne nebăgați în seamă, dar nu a fost să fie așa.

Părintele Ghelasie, ghidul mănăstirii, ne-a condus spre pontonul de peste apa Neajlovului și îmbinând cunoștințele religioase, cu cele istorice și cu un umor inteligent ne-a prezentat istoricul mănăstirii și obiectivele din curtea acesteia. Sfinția Sa poate participa oricând la alte slujbe, noi, pelerinii, nu se știe dacă vom mai ajunge vreodată acolo. Explicațiilor pe care le-am primit din partea acestuia li s-au adăugat cele primite de la muzeograful mănăstirii, Ioan Dan Rusem.

Biserica din curtea mănăstirii are un istoric zbuciumat, alcătuit din perioade de înălțare și decădere din care a ieșit biruitoare precum pasărea Phoenix.

În anul 1461, "pe o insulă în mijlocul mlaștinilor" Comana, "drept în iezerul Câlniștei" Vlad Țepeș a construit un lăcaș de cult, o adevărată mănăstire-cetate, care a fost distrusă în secolul al XVI-lea.

În 1588 boierul Radu Șerban din Coiani (Mironești de azi), viitor domn al Țării Românești, în apropierea zidurilor vechii mănăstiri, a pus bazele actualei mănăstiri care a fost pictată în 1609.

Între 1699-1701 mănăstirea a fost restaurată. În

1728 a intrat într-o perioadă de declin, după ce a fost închinată Patriarhiei Sfântului Mormânt de la Ierusalim. În decembrie 1769 a fost asediată timp de 3 zile de un detașament turcesc din Giurgiu, în 1802 a fost afectată de un cutremur de pământ, în 1854 a fost reamenajată. După secularizarea averilor mănăstirești, între anii 1863-1991 nu a mai funcționat ca mănăstire, ci ca biserică parohială a satului.

În 1876 mlaștinile din jur au fost desecate. În 1908 a fost restaurată, dar după cel de-al Doilea Război Mondial a căzut în paragină. După 1970 au început lucrări de restaurare. A fost afectată de cutremurele din anii 1977 și 1986 și a fost supusă unor ample lucrări de consolidare. În 1991 a redevenit mănăstire de călugări și a beneficiat de ample lucrări de restaurare cu fonduri europene. Actuala pictură a fost realizată între anii 1992-1996.

Un rol important în amenajarea actuală a complexului monahal de la Comana l-a avut părintele stareț Mihail Muscalu.

Interiorul Bisericii "Sfântul Nicolae" evidențiază aceeași legătură istorie-religie care este prezentă în tot complexul monahal de la aici.

În afară de scenele religioase specifice oricărei biserici, la intrare, pe vitralii sunt pictate chipuri ale unor personalități istorice românești: Vlad Țepeș, Matei Basarab, Neagoe Basarab, vornicul Radu Cantacuzino, Șerban Cantacuzino. În naos o pictură îl înfățișează pe Ștefan cel Mare purtând coroană pe cap, îmbrăcat în hlamidă și cu sabia în mână.

Pictura este realizată pe fond albastru celest, cataptesma este sculptată în lemn de tei, cu motivul viței-de-vie. Din tezaurul bisericii fac parte și icoanele de la ușile împărătești care au aparținut vechii catapetesme și cele 2 racle cu moaște, una cu moaștele Sfintei Mucenițe Ecaterina și una ce conține o colecție de moaște, printre care se află și cele ale Sfântului Nectarie, Sfântului Nicolae etc.

La rândul ei, curtea bisericii este o dovadă vie și lăudabilă a respectului pentru istoria patriei de care au dat și dau dovadă slujitorii Mănăstirii Comana.

Pe partea dreaptă se află o expoziție documentară, 3 tunuri, 3 diorame ce înfățișează scene istorice, panouri cu informație despre personalități istorice.

Muzeograful mănăstirii, domnul Ioan Dan Rusem, ne atrage atenția asupra unor marcaje din piatră care există în curte și care pun în evidență fundațiile vechii biserici construite de Vlad Țepeș, care au fost descoperite în anii 1970-1971. În acestea a fost identificat altarul vechii bisericeuțe, s-au găsit monede vechi și un mormânt al unui bărbat decapitat despre care se crede că este al lui Vlad Țepeș care a fost ucis în această zonă, în anul 1476, de către Basarab Laiotă.

de Iulia Dragomir

În perioada 4-6 octombrie 2019, ca în fiecare an, s-a desfășurat la Ploiești, Festivalul Castanilor, în memoria Gabi Dobre, ediția a XX-a, Festival de muzică folk, organizat de Casa de Cultură I.L.Caragiale, în parteneriat cu Primăria Ploiești, Consiliul Județean Prahova, Teatrul Toma Caragiu Ploiești, având în cadrul său două secțiuni: concursul național de interpretare muzică folk și recitalul artiștilor consacrați, invitați pentru acest eveniment.

Astfel, pe 4 octombrie 2019, Festivalul Castanilor, ediția a XX-a, s-a susținut la Teatrul Toma Caragiu, Ploiești, a început la ora 16 prin concursul național de interpretare a muzicii folk la care au participat următorii concurenți: trupa Omnis, Florian Sprânceană, Andrei Gabor, Arian Rădulescu, Eduard Bănulescu Sergiu Pârvulescu, Kethy Bivolarul, Patricia Ștefania Thomits, Andra-Maria Andriucă, Rareș Andrei Păuna, Radu Constantin Comănescu, David Gojkovic, Liviu Băițel, Iuliu Lucian Ciura, Grup folk Om Bun, Marius Barbu.

Recitalurile din prima seară au aparținut lui Paul Adrian Tihan, Mircea Vintilă, Mircea Baniciu, Ada Milea, savuroși atât prin interpretările muzicale cât și prin capacitatea de a comunica eficient cu publicul, de a presăra programul cu momente pline de umor. Mircea Baniciu l-a tachinat pe Mircea Vintilă cu delicatețe și eleganță sufletească, a povestit diverse întâmplări despre melodiile interpretate, plin de naturalețe, degajare, exact cum se simt oamenii în preajma prietenilor în care au încredere deplină și în fața cărora își deschid sufletul, gata de împărtășiri a evenimentelor importante ale vieții. La fel de naturală, de originală a fost și Ada Milea împreună cu invitatul ei, reușind să transpună spectatorii în tot felul de ipostaze, stări, să îi facă să simtă, să analizeze latura tragi comică a existenței, să se recunoască în diferite ipostaze, versuri, atitudini, gesturile, intonația fiind un sprijin de nădejde în punctarea acestora.

Pe 5 octombrie și pe 6 octombrie, Festivalul Castanilor s-a desfășurat la sala Europa a Consiliului Județean Prahova, pe 5 octombrie, începând tot cu ora 16, realizându-se festivitatea de premiere a ediției a 20-a a festivalului de muzică folk și recitalurile lui Walter Ghicolescu, Mircea Rusu Band, Victor Socaciu, Vasile Șeicaru, George Nicolescu, iar pe 6 octombrie, începând cu 17.30, realizându-se Gala aniversară,, Festivalul Castanilor, ediția a XX-a cu recitalurile următorilor invitați: Iulian Anghel and Friends, Harmonic, Ducu Bertzi, Andrei Păunescu și Cenaclul Flacăra. S-au depănat amintiri despre Gabi Dobre, despre anii anteriori, s-au adus mulțumiri celor care de-a lungul celor 20 de ani au sprijinit desfășurarea Festivalului Castanilor. S-a realizat parcă un salt în timp, un arc, au participat concurenți și invitați de toate vârstele, oameni consacrați, faimoși pentru lumea folk

din țara noastră, dar și tineri, copii cu voci calde, clare, cristaline, sensibili și frumoși, gata să ducă mai departe spiritul românesc, valorile naționale, evidențiindu-se în acest sens tineri precum Rareș Andrei Păuna, concurent, dar și invitat al lui Andrei Păunescu și al Cenaclului Flacăra, Alina Amon, fiica Mădălinei și a lui Vali Amon, Adriana Păunescu, mezină festivalului, nepoata lui Adrian Păunescu. Cenaclul Flacăra a reunit voci cunoscute precum Magda Pușcas, Mădălina Amon, trupa Totuși. Și Iulian Anghel a adus în fața publicului tineri, elevi ai Clubului Copiilor din Ploiești ori ai Liceului de Artă Carmen Sylva, cucerind inimile celor care i-au ascultat și mândri că au în orașul lor oameni atât de talentați și dedicați pasiunii lor.

Au prezentat doamna Diana Ionescu și domnul director al Casei de Cultură I.L.Caragiale Ploiești, Gelu Nicolae Ionescu, menținând permanent atmosfera de bună dispoziție, într-un continuu dialog al unuia cu celălalt, cât și cu publicul și invitații, un dialog plin de umor, destins, relevant pentru capacitatea acestora de a se raporta la public, la situație, plinuindu-se pe fiecare element definitoriu, de noutate, evidențiind elementele semnificative pentru fiecare concurent, ori invitat în parte.

Decorul de la Teatrul Toma Caragiu a fost în culori sugestive, cu draperii în purpuriu și albastru, care să amintească de toamnă și de idealul organizatorilor și al invitaților, acela al energizării, bucuriei datorate spectatorilor prin reprezentațiile scenice. De o parte și de alta a scenei, erau plasate două ferestre cu tocul alb, care invitau parcă înspre deschiderea inimii, ca niște căi de pătrundere într-un alt spațiu, acela al muzicii și poeziei ca forme de apropiere între oameni, ca forme de manifestare, exteriorizare a sufletului și de stabilire a contactului cu ceilalți. În partea stângă, de asemenea, pe o măsuță, aștepta cuminte trofeul festivalului, realizat de sculptorul Alfred Dumitriu, merit parcă a aminti celor prezenți că cel care va reuși să atingă cel mai mult inimile juriului și ale publicului va fi răsplătit cu acest semn onorific. Delia și Cătălin Covaci au fost cei care au sprijinit organizatorii în a oferi invitaților aranjamente florale și publicului trandafiri.

Marele premiu a fost obținut de grupul folk Om bun, însă fiecare concurent în parte a îmbogățit spiritul, sufletul, a oferit prin prestația sa un prilej de luminare a serilor de toamnă la Ploiești.

Au fost trei seri minunate, regalul Muzici folk românești, cu invitați care au transformat orele în sărbători de încununat inima cu emoție, chipul cu zâmbete, au transformat sala de spectacol într-un fel de Han al Alcuței în care s-au depănat poveștile muzicale ale participanților, bucurând prin prezența lor, prin stările create, prin dorința de a continua aceasta mare